

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Gruodis - December 19, 1985 Nr. 49

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų!

Kas liko iš Ženevos?

Laikui neatsparus prisiminimas

Vytautas Meškauskas

Nors nuo Reagano-Gorbačiovo susitikimo Ženevoje praėjo tik mėnuo, šiame krašte jis jau gerokai apmirštas. Faktinai kiekviena tokia 'viršūnių konferencija' yra verta tik tiek kokios yra jos pasėkos. Prieš 30 metų buvo kalbama apie 'Spirit of Geneva' - 'dvasią', kuri lydėjo Eisenhowerio pokalbius su sovietų premjeru Nikolai Bulganin. Toji 'dvasia' kažin kur dingo sovietams 1956 m. griežtai numalšinus vengrų sukilimą. Daugiau atsimenami 1972 m. Nixono susitikimas su Brežnevu ir 1974 m. Fordo pasimatymas su tuo pačiu sovietų vadu, nes jie privedė prie susitarimų dėl atominio atsiskaitavimo. Tie susitarimai įgalino tokia sovietų žemėje išrikiuotų strateginių raketų persvarą, kad Washingtonas pradėjo rimtai skaičiuoti su 'pirmojo sovietų smūgio' galimybe.

Tai - anot New York Times Hedric Smith'o - privedė prie tokio pasikalbėjimo pirmam Reagano-Gorbačiovo posėdyje 'ant keturių akių', tik vertėjams dalyvaujant. Reaganas pabrėžė apmerikiečių susirūpinimą tomis strateginėmis raketomis, į ką Gorbačiovas nurodė, kad Amerikos politikai vadovauja karo pramonė, su kuria tampriai yra susiję kai kurie Reagano administracijos pareigūnai. Toji pramonė, ieškodama užsakymų, išpūtė Maskvos grėsmę.

'Jei mes negalim išsklaidyti nepasitikėjimo ir baimės' - aiškino sovietas - 'nėra daug vilties, kad susitartume dėl ginklų kontrolės, nes negalėsime pasitikėti kitu...'

Prezidentas, paneigdamas Gorbačiovo kaltinimus, sutiko, kad nepasitikėjimo išblaskymas turėtų būti svarbiausia pasikalbėjimo tema.

Pradėjus kalbėti apie strateginio gynimosi iniciatyvą Gorbačiovas aiškino, kad sovietams susilyginus su JAV, jos pradės ieškoti persvaros tos iniciatyvos pagalba. Mokslininkai sutinka, kad nėra galimybės sukurti tobulos apsigynimo sistemos. Jei taip - amerikiečiai, jos norėdami, siekia patys pirmojo smūgio galimybės, nes po jo (t.y. amerikiečiams staiga smogus) strategi-

nio apsigynimo sistema galėtų sumažinti atsikėrimo smūgio smarkumą. Prezidentas į tai atsakė nurodydamas, kad JAV turėjo atominių ginklų monopolį, tačiau jo neišnaudojo.

'Ar jūs tikite, kad aš jus nepulsiu?' - paklausė sovietas ir susilaukė prezidento tokio atsakymo: 'Maño pasitikėjimas jumis per šią sesiją sustiprėjo, bet kiekvienas Amerikos vadas turi planuoti, išeidamas iš kitos pusės galimybių'.

'Jei taip - mes niekur nuneisime!' - konstatavo sovietas.

Iš tikro kol kas nedaug tepasikeitė. Po Ženevos pašnekesių pasikeitė tonas, bet nepasitikėjimas liko toliau. Faktinai sovietams nepasitikėjimas yra net būtinais reikalingas. Kaip kitaip jie gali pateisinti savo nežmonišką režimą? Jei net nebūtų Amerikos karinės pramonės, ją reiktų išvaizduoti. Juk jie vis dar oficialiai tiki, kad likimas jiems lėmė palaidoti kapitalizmą ir imperializmą (suprask - JAV). Visas reikalas sukasi tik apie 1921 m. Lenino pastatytą klausimą 'Kto kogo?' (kas ką nugalės).

Nepaisant to, daug kas į Sovietiją žiūri kaip į eilinę valstybę, kurią sieja tarptautinė teisė. Tiesa, naujos kompartijos programos, kurią turėtų priimti vasario mėn. kongre-

(Nukelta į 2 psl.)

Besiartinančių ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ 1986 METŲ proga siunčiame nuoširdžiausius sveikinimus Dirvos ir Naujosios Vilties leidėjams, redaktoriams, bendradarbiams, rėmėjams, Tautinės Sąjungos nariams ir visiems skaitytojams.

Tegul naujieji metai sustiprina mūsų ryžtą ir jėgas kovoje dėl Lietuvos laisvės, neprarandant vilties mūsų pavergtos tėvynės prisikėlimui.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS VALDYBA

Pirm. Dr. Leonas Kriaučeliūnas

Vicepirm. Petras Buchas

Vicepirm. Vida Jonušienė

Sekr. Vilija Kerelytė

Izd. Viktoras Mastys

Kūdikėlio užgimimas.

V. K. Jonynas

Ateinantieji metai yra visiems mums labai reikšmingi

VYSKUPAS PAULIUS A. BALTAKIS, O.F.M.

Jaučiu didelį džiaugsmą, sveikindamas jus Kristaus Gimimo ir Naujųjų Metų proga. Tas džiaugsmas yra nuoširdus, nes jis kyla iš dėkingumo už Jūsų rodomą prielankumą ir pritarimą pastoraciniams užmojams. Tai yra tikrai didi paguoda ir padrąsinimas naujose mano pareigose.

Dėkodamas už jūsų nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą kviečiu ir toliau vie-

ningai žygiuoti Visagalio mums nutiestais keliais. Tegul mums visiems būna Kristaus Gimimo šventė naujų įkvėpimų ir gausių malonių versmė, o 1986-ji metai — Dievo suteikta proga svarbiems gyvenimo uždaviniais atlikti.

Ateinantieji metai yra visiems mums labai reikšmingi — jie artins mus prie mūsų tautos pagrindinio krikšto 600 metų jubilėjaus. Tai yra lyg slenkstis, per kuri mūsų tauta peržengė į naują istorinį periodą, labai reikšmingą ir lemtingą. Dvasiniu bei kultūriniu atžvilgiu tai buvo pats svarbiausias persimainymas pasukęs mūsų tautą nauja linkme, įjungdamas į Vakarų kultūros krikščioniškųjų tautų šeimą. Tas persimainymas nebuvo lengvas, nes krikščioninimo metodai buvo netinkami ir net priešingi pačiai krikščionybės dvasiai. Reikėjo, kad mūsų valdovai-kunigaikščiai net trimis atvejais krikštytų tautą, įbanguintą šimtmetinių karų, kol pamažu ji pilnai atsivėrė Kristui. Tuo pačiu ji atsivėrė ir vakarų kultūros tautoms. Laikui plaukiant

užgimė lietuviška knyga, renesansinis menas užtvindė Vilnių; iki tol neregėto originalumo kryžiais bei koplytėlėmis pasipuošė visa Lietuvos žemė. Visa tautos dvasinė sąranga tapo krikščioniška, gyva atspindinti visoje kūryboje. Sunaikinti krikščionybę reikėtų sužaloti lietuvių tautą. Tai suvokia ir ji pati, todėl taip rimtai ruošiasi krikšto jubiliejui. Tėvyneje vyskupai bei vyskupijų valdytojai sausio pradžioje išleido tikintiesiems raštą, vaizdžiai iškeliantį krikščionybės reikšmę tautai ir kviečiantį apsikrikštyjimo įvykį prasmingai išgyventi. Jie parengė labai įdomų planą, vedantį į tą jubiliejinę iškilnę. Šiuos metus jie pavadino "gerosios Naujienos" metais, kviesdami gilintis į mūsų kultūros istoriją, kad suprastume, ką mums suteikė krikščionybė. 1986-sius metus jie pavadino "samoningo tikėjimo" metais. Tuo jie kviečia tikinčiuosius labiau gilintis į tikėjimo tiesas ir Evangelijos šviesoje žvelgti į savo gyvenimą bei visus pasaulio įvykius. 1987-sius (Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITINIS *Apžvalga*

Pusė Nobelio taikos premijos sovietui. - Bandytas atsikratyti biudžeto deficito. - Naftos kainų kritimo laukiant.

Norvegijos parlamentas, kuris skirsto Nobelio taikos premijas, šių metų premiją paskyrė Tarptautinei Gydytojų Sąjungai Išvengti Atominio Karo. Tos organizacijos centras yra Bostone, tačiau jai pirmininkauja amerikietis Lown ir sovietas Chazovas kartu. Abu širdies specialistai, tačiau pirmasis laikytinas nepriklausas jokiai partijai, o antras -

ne tik partietis, bet ir kompartijos CK narys, 1973 metais viešai pasmerkęs vėlesnį Nobelio laureatą Sacharovą. Dėl to kilo nemažas triukšmas ir ceremonijoje nedalyvavo JAV bei V. Vokietijos ambasadoriai (kuriuos tačiau atstovavo charge d'affaires). Tai sukėlė nemažų diskusijų.

Teisinantieji paskyrimą aiškina, kad tai daugiau principo klausimas, o ne asmeniškas. 235,000 dol. premija paskirta ne asmenims, bet organizacijai, turinčiai kilnų tikslą. Taip aiškinantieji užmiršta, kad sovietai dabar yra prieš atominį karą, nes amerikiečiai griebėsi strateginio apsigynimo iniciatyvos, kuri gali neleisti jiems šantažuoti. Kaip nebūtų keista, atominio karo grėsmė per paskutinius 40 metų apsaugojo nuo totalinio karo, nors toleravo lokalius susirėmimus, kai kuriuos - kaip Irano-Irako karas, ar sovietų invazija į Afganistaną - net gana didelio masto. Kodėl atsisakyti nuo tos apsaugos kol nesurastas būdas išvengti bent kokio karo?

Naktį į gruodžio 11 d. Senato ir Atstovų Rūmų įgaliotiniai susitarė dėl įstatymo teksto, kuris reikalauja panaikinti nuolatinį biudžeto deficitą palaipsniui iki 1991. Prezidentas žadėjo tą įstatymą pasirašyti. Kadangi pagal ista-

tymą negalima mažinti išlaidų socialiniams reikalams ir nušimčiams už federalines paskolas mokėti - turėtų būti sumažintos išlaidos švietimo ir krašto apsaugos reikalams. Kadangi prezidentas nenori mažinti tų paskutiniųjų, jis laikiui bėgant gali būti priverstas sutikti su mokesčių pakėlimu, ypač kad tam ateina gera proga.

Proga gauti papildomų lėšų duoda naftos gamintojų kartelio-OPEC pakrikimas. Jo nariai nutarė gamintis tiek naftos, kiek jiems patinka ir ją pardavinėti tokiomis kainomis kokias gaus. Skačiuojama, kad tai sumažins naftos kainas nuo dabartinių 26-28 dolerių už statinę iki 20 dol. ar mažiau, bet gal ne taip greitai - gali užtrukti iki kitų metų vasaros.

Koks kainų kritimas būtų, jis atneš nemažos naudos naftos išeigėjams, jų tarpe ir JAV, kurios importuoja beveik pusę savo suvartojamos naftos. Nuostolių patirs eksportininkai, jų tarpe ir Sovietų Sąjunga. Kai kurioms valstybėms, kurios gyvena iš naftos eksporto - kaip Nigerijai ir Meksikai - naftos kainos kritimas bus labai didelis smūgis, galintis sukelti socialinių neramumų.

Bloga naftos kainos kritimo pusė yra ta, kad mažesnės kainos padidins jos suvartojimą. Čia reikia atsiminti, kad prie kritimo daugiausiai prisidėjo pareikalavimo sumažėjimas. Už tat yra svarstomas klausimas ivezamą naftą apdėti didesniais mokesčiais. 10 dol. muitas už iveztą naftos statinę duotų 40 milijonų dolerių naujų pajamų federaliniam iždui, o vidaus kainos, jei naftos kaina kristų žemiau 20 dol., liktų tokios pat kaip dabar, o prie tų kainų ūkis yra daugiau mažiau prisitaikęs.

Prezidentas, kuris turi teisę pats uždėti muitą naftai, ap-

Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akim... šį kartą 'pažangiečių' VILNIES lapkričio 21 d. Nr. pirmam puslapyje pastebėjęs ilgą straipsnį apie LIETUVOS OPEROS AŽUOLĄ. Nuo kada, vilniečiai susidomėjo opera? Jų nei vienas turbūt nebuvo nei chicagiškės lietuvių operos ir greičiausiai nei Chicagos lyric operos pastatyme. Kiprui Petrauskui VILNYJE niekadoms Nepriklausomos Lietuvos laikais nebuvo skirtas toks dėmesys kaip dabar Virgilijui Norikui.

Deja, už pasikeitimą yra atsakingas ne skonio pagerėjimas, bet faktas, kad VILNIS turi maitintis iš Lietuvos atsiųsta medžiaga, o ten turbūt buvo galvojama, kad opera gera propaganda dabartiniam režimui. Gal jie buvo girdėję, kad amerikiečiai nieko kito nedaro kaip stebi 'muilo' operas.

Žinoma ir kitais būdais VILNYJE bandoma pasitarnauti. Pvz. skiltyje Kasdien aiškinama:

"Vilniuje troleibusu važiavimas kaštuoja 3 kapeikos, o pas mus Čikagoje autobusu kaštuoja 90 centų. Vadinas, mūsų uždariai turėtų būti 30 kartų didesni už Vilniaus darbininkų... Pas mus už nelabai kokį butą reikia mokėti 300 dolerių, tenai už vidutinišką butą moka 15 rublių. Vadinas, mes turime gauti 20 kartų didesnes algas."

"Kurie stebisi, kad ten uždariai keleriopai mažesni negu mūsų, nepagalvoja dar ir to, kad ten sveikatos apsauga nieko nekaštuoja, mokslas vaikams dykai, bilietas į operos teatrą pusantro rublio..."

Kiek tas bilietas kaštuotų čia, autorius Jokubka jau nežino, lygiai taip pat kaip nepasako, kad butas tenai yra labai sunkiai gaunamas ir dažnai jį reikalinga dalintis su kitom šeimom.

Iš kitos pusės žiūrint - ir to autoriaus minimos kainos yra... skandalingai didelės. Juk ten žmonės gyvena kaip kalėjime, iš kurio negali pabėgti. Kur tu matei kalėjimą, kuriame už laikymą jame dar reikėtų mokėti? Kapitalistai tikrai laiko dovanai.

Svarbiau, žinoma, yra ne mūsų, bet pačių 'vilniečių' nuomonė. Ją išduoda tam pačiam Nr. angliškai atspausdintas skaitytojo P. Pozer laiškas, raginantis daugiau rašyti angliškai. Girdi:

"...lietuvių kalba, ypatingai kaip ji rašoma Lietuvoje, yra labai sunki. Daug senų lietuviškų žodžių, kuriuos čia žinojome, Lietuvoje yra pakeisti."

(vm)

KAS LIKO IŠ ŽENEVOS?

(Atkelta iš 1 psl.)

sas, projektas kalba taikniau:

'Socializmas yra visuomenė, kurios tikslai ir veiksmai tarptautinėje srityje siekia paremti tautų nepriklausomybės ir socialinės pažangos siekimus, TACIAU NEATSISAKANT PAGRINDINIO TIKSLO - ISLAIKYTI IR SUSTIPRINTI TAIKĄ.'

Praktiškai tai reiškia, kad jie padės Nikaragvos komunistiniam režimui, nebent JAV grasintų karu tą pagalbą nutraukti. Toks grasinimas tačiau tik tada padėtų, jei JAV bus pakankamai stiprios. Stiprumas reikalingas ne tik kitiems padėti, bet ir varžovą atbaidyti nuo jo partijos programoje išdėstytų kėslių. Stiprumas atvedė ir Gorbačiova į Ženėvą.

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono vardu nuoširdžiai sveikinu visus lietuvius šv. Kalėdų ir Naujųjų 1986 Metų proga.

Labai dėkoju spaudai, radijo valandėlėms, veiksniams, visoms organizacijoms ir visiems geroms valios tautiečiams už ryžtingą veiklą Lietuvos laisvės reikalais bei pavergtų lietuvių teisių gynimu ir už palankią atodairą Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos atžvilgiu.

Linkiu, kad 1986 metai būtų visiems sėkmingi asmeniškai ir Lietuvos laisvės veikloje.

Dr. Stasys A. Bačkis
Lietuvos atstovas, LDS.

Didžioji Kristaus Gimimo šventė ir Naujieji Metai tegimdo mumyse naują ryžtą naujiems žygiams Lietuvos laisvinimo fronte. Nuodirdžiai sveikindama, to linki

Amerikos Lietuvių Taryba

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ IRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių, gintaro, įvairių MENO darbų.

GALERIJOS VALANDOS: Antradienį ir trečiadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3:00 PM iki 7:30 PM, šeštadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM. Sekmadieniais ir pirmadieniais galerija uždaryta. Norintieji specialaus apžiūrėjimo - skambinkite tel. 531-3500.

MAINTENANCE SUPERVISOR

Experienced in repair of steel cutting machinery, such as cut-to length lines, with some experience in crane repair to supervise 4 maintenance men, also, good communication skills. Willingly to relocate to New York City metropolitan area. Full company benefits. Salary commensurate with experience and ability. If interested send resume to Personnel:

THYPIN STEEL CO.

49-49 30th St.

Long Island City, N. Y. 11101

Call 718-937-2646

EOE M/F

(45-1)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tyliąją naktį...*Tėv. Juvenalis Liauba O.F.M.*

Tyliąją naktį balsas sugaudė, piemenys kelkit - Dievas užgimė... Tai šventas raštas, išreikštas mūsų giesmėse.

Gyvenantiems mirties šešėlyje užtekėjo šviesa, šaukia pranašas Izaijas.

O Betliejaus misterijai! Kas išmatuos gylbę šio įvykio? Tai siekia žmogaus širdies bedugnę ir kelia žmogų iš menkybės į dievybės aukštumas.

Stebime vedusiųjų meilę žemėje. Tų, kurie santuokos sapnams išnykus nepalūžta. Kai gyvenimo tikrovė, kaip kalnų ketera, skrodžia širdį... audros ir vėtros pareikalauja aukos, nuolatinės aukos, jie meilėje nesudega, bet eina koja kojon, išgyvendami vargus ir skausmus iki grabo lentos ir, atvožę amžinatvės plytą, garbina viens kitą.

Stebimės motinos meile, kuri, atrodo, savo gyvenimo aukai neturi ribų. Šio pasaulio tyruose palaiko gyvybę, bėga kančiai už akių ir nepaisydama savęs aukojasi, tirpsta dėl žmogaus gerovės. Bet visa tai turi ribas ir tai tik spindulėliai, šešėliai Dievo meilės!

Dievas, sutvėręs žmogų, nepalinkėjo tik jam šioje ašarų pakalnėje daug laimės ir žinokis sau! Nei Dievas pats ateina gelbėti puolusį žmogų, Jis pats dėl to tapo žmogumi ir įstojo į sunkiausį žmogaus gyvenimo kelią. Jis tiesiog išsėmė skausmo gelmę. Dar kūdikystėje - jis Erodo persekiojamas, jau Egipte 'dipukas'. Nors apreiškė save ir pažadėjo dangų, savo dievišką laimę, nors gydė visokias negales, tačiau tas pats žmogus tą savo didžiausį geradarių kalė prie kryžiaus. Kristus, nors nesuprastas, atleidžia ir vis tik žmogaus neapleidžia. Taip, kad niekas - ir aklas, ir kurčias, ir storžievis - negali abejoti Dievo meile žmogui!

Betliejus, Dievo atėjimas - tai didžiausia Dievo dovana žmogui - tai yra tauli Betliejaus įvykis rodo, kad Dievo širdis priklauso tau. Dievo meilė pažįsta tave, rūpinasi tavimi, neapleidžia tavęs. Jėzus atėjo būti su tavimi čia, kartu tavo gyvenime, kartu ir tavo

amžinybėje. Zmogau, po Betliejaus stebuklo nebesi vienas šiame pasaulyje. Dievas yra su tavimi ir tu esi Dievo meilės centre! Laimingas tu, žmogau, itikėjęs į Dievo meilę. Ta Dievo meilė yra gyvybė tavyje, tai tavo tikėjimo pagrindas, šaltinis ir jėga. Tai yra gyvybė pasaulyje! Čia ir yra žmonijos gyvenimo istorijos centras. Nes ne mirtis daro gyvenimą, o gimimas. Ir Dievo meilei gimus Betliejui, pasaulis apturėjo širdį, nes turi tikintį žmogų, be kurio jis seniai būtų supuvęs ir žuvęs.

Neveltui angelas kalbėjo - 'Skelbiu jums didelį džiaugsmą, gimė Išganytojas'. Didelis džiaugsmas, nes Kristaus gimimu prasidėjo mirtis kerštui, neapykantai, melui, savanau-diškumui, net pačiai žemiškai mirčiai. Prasidėjo mirtis pragariui šiame pasaulyje!

Kalėdų Evangelija mums užtikrina, kad žmonijos istorija nėra lemta būti kažkokia plėšikų gaujos istorija, kur viens kitą skandina blogyje, viens kitą žudo. Žmonija yra pašaukta eiti nuolatinio tobulėjimo, visuotinės pažangos keliu į Dievo pažadėtąją žemę, tai yra į bendruomenę pagrįstą laisve, tiesa, teisingumu, broliška meile. Tai yra tavo ir mano užduotis. 'Tėve mūsų, teateinie Tavo karalystę, tebūnie Tavo valia, kaip Danguje, taip ir žemėje' - taip ir mano gyvenime. Tik įvykdydami Dievo valią žemėje laimėsime dangaus karalystę. Kurdami Dievo karalystę tiesoje ir meilėje, galime ir turime artėti šiame gyvenime į patį Dievą.

Jėzus, isikūnijęs Dievas, tapo tavo broliu. Jis savo meile eina tavo gyvenimo keliu. Jis nori padėti tau. Tu turi akinius, svarstyklės ir grabo išmieras, esi ribota būtybė. O Dievas yra begalybė. Jo meilė yra be ribų. Bendrauk tat su Jėzumi. 'Ramybė geros valios žmonėms žemėje'. Bendrauk Jėzaus Mišių aukoje, bendrauk priimdamas jį šv. Komunijoje, bendrauk Jėzui atverdams savo širdį, rūpesčius, sielvartus, padėką, prašymus. Jis padės tau augti, artėti į

Ateinantieji metai yra visiems mums labai reikšmingi...

(Atkelta iš I psl.)

metus Lietuvos vyskupai pavadino "gyvos krikščioniškos" dvasios metais, visus skatindami žiūrėti į krikščionybę ne kaip į sausą teoriją, bet kaip į palaimią šviesą.

Lietuvos vyskupų nurodytos gairės į jubiliejinus

Dievą, mylint savo broli, sesę.

Mums pavyzdžiu yra tas meilės giesmininkas šv. Pranciškus, kuris prašė Dievo: Viešpatie, padaryk mane įrankiu Tavo taikos, ramybės. Kur dega neapykanta, kerštas - padėk uždegti meile; kur nuoskaudos, įžeidimai - padėk įgyvendinti atleidimą; kur abejonės, svyravimai - padėk išugdyti tikėjimą; kur nusi-vylimai, desperacija - padėk įžiebtį viltį; - tamsoje uždegti šviesą, o nusiminime džiaugsmą! O, Dieviškasis Mokyto-jau, suteik mums, kad mes neieškotume tiek sau paguodos, kiek kitus ramintume; neieškotume tiek patys būti su prasti, kiek stengtumėmės kitus suprasti. Ir nesirūpintumėm, kad tik mus mylėtų, kiek stengtumėmės kitus mylėti. Juk, kai aukojamės kitiems, mes patys sau apturime, gauname juk - kai atleidžiame artimui, mums atleidžiama. O mirdami sau - gimstame amžinam gyvenimui. Tai turi būti kiekvieno mūsų troškimas šventą Kalėdų naktį. Tik nešdami laimę artimui patys tapsime laimingi!

Tikintis žmogau, esi gyvas, gal girdi ir savo širdies plakimą. Dėkok Dievui! Tikėjimas tave atveda į Dievo šventovę. Nepamiršk! Dievas atėjo į šį pasaulį dėl tavęs! Pasilik šį pasaulį dėl tavęs - ir tik dėl to, kad tu čia žemėje ir danguje būtumei dieviškai laimingas. Todėl tesuplaka tavo širdis meile už Meilę. Ir tyliąją Kalėdų naktį tegarbina mūsų siela Viešpatį už didžiausią mums dovana, už isikūnijusį Dievą, Jėzų.

Giesmės žodžiais - atiduokim Jam savo valią, atiduokim jam savo širdį ir su angelais giedokim 'Garbė Tau, Viešpatie, aukštybėse!'

krikšto metus, aišku, tinka ir mums, išėivijos lietuviams, nes ir čia reikia sąmoningesnio tikėjimo, gilesnio žvilgsnio į tautos kultūros istoriją, pilnesnio atsivėrimo Evangelijos šviesai. Tačiau, be sumintų pirminių uždavinių, mes krikšto jubiliejaus atžvilgiu turime ir kitų įsipareigojimų, kurių negali atlikti mūsų broliai tėvynėje. Svarbiausias jų - Lietuvos, kaip dėl Kristaus kenčiančios šalies, išgarsinimas pasaulyje, kuris palyginti dar mažai nežino apie mūsų vargus. Čia įeina įvai-

rios iškilmės, kelionės, spausdiniai ir t.t. Savaime suprantama, juos vykdant bus reikalingas Jūsų dosnumas.

Apskritai, Lietuvos krikšto jubiliejaus atžvilgiu aplinkybės yra gan palankios. Šv. Tėvas pats skatina tinkamai paminėti šį didį įvykį. Atskirų kraštų vyskupai bei kardinolai taip pat yra mums labai palankūs. Reikia, kad ir mes patys užsidegtume nauja ugnimi - karštesne meile krikščionybei. To ir linkiu visiems Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.

**Tebūnie Kalėdų šventės malonios,
o Naujieji 1986 metai geri visiems mūsų
spaudos ir tautinių siekimų rėmėjams
tėvynėje ir išėivijoje —**

VILTIES DRAUGIJOS VALDYRA

Pirmininkas dr. D. Degėsys

Vicepirmininkai —

inž. J. Jurkūnas,

inž. K. Pocius,

A. Laikūnas,

sekr. M. Valiukėnas

LIETUVIŲ FONDO vadovybė sveikina narius, spaudos bei radijo darbuotojus, talkininkus, aukotojus ir visus geros valios lietuvius linkėdama džiaugsmingų KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir ištvermingų, sveikų ir laimingų NAUJŲJŲ METŲ. Tegul Aukščiausias laimina ir saugo mūsų gyvenimo kelius

LIETUVIŲ FONDAS

Pertempta styga...

Draugo redaktoriaus M.Dr. propaganda

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga nuoširdžiai sveikiname visus Dirvos rėmėjus, kurie taip gausiomis aukomis atsiliepė į mūsų skelbiamą vajų ir parėmėte Dirvą.

Tegu visokeriopa laimė telydi Jus per 1986-
sius metus.

**Dirvos 70 metų sukaktuvių
proga vajeaus komitetas**

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ 1986
METŲ proga, sveikiname visus korporan-
tus ir korporantes laisvajame pasaulyje ir
likusius okupuotoje Lietuvoje, linkėdami
toliau nepalūžti kasdieniniame gyvenime ir
korporacijos veikloje dirbti Pro Patria.

**L.S.T. Korp! NEO-LITHUANIA
VYRIAUSIOJI VALDYBA**

**Kazė Brazdžionytė
Dr. Alvydas Arbas
Vitas Plioplys
Arvydas Ignatonis
Vaclovas Mažeika**

**MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
draugams ir bičiuliams visuose
kraštuose linki**

**Stefa ir Vytautas
Gedgaudai**

**Sveikiname gimines, draugus ir
pažįstamus
KALĖDŲ ŠVENČIŲ
proga ir linkime laimingų
NAUJŲ METŲ**

**Vytautas ir Irena
Alantai**

**LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
linki bičiuliams ir pažįstamiems**

**Elena ir Kazimieras
Pociai**

Draugo redaktorius M.Dr. rašo, kad Antano Masionio atsiminimai apie ateitininkų nepalūžusią dvasią tautininkų leidžiamoje Dirvoje užgavo jautrią stygą, nes pasirodė visa eilė kritikuojančių straipsnių, straipsnelių ir laiškų redakcijai. Bet tie straipsniai, straipsneliai ir laiškai (ne vien tautininkų), matomai dar jautriau užgavo Draugo ir Draugo red. M.Dr. stygas, jei prireikė net 7 vedamųjų ir 'pa mokslo nuo kalno' apie Lietuvos meilę, kad apginti A. Masionio atsiminimus ir pateisinti jų spausdinimą Drauge.

Į visą eilę tuose vedamuosiuose iškeltų išvedžiojimų jau anksčiau buvo kitų atsakytas. Bet juose yra ir tvirtinimų, nežiūrint kaip įmantriai ir sofistiskai išvedžiojamų, kurie prašyte prašosi - kaip red. M.Dr. mėgsta rašyti - dalykiško vertinimo.

Sunku suprasti, kodėl redaktoriui M.Dr. tautininkų ir ne tautininkų pasisakymai apie A. Masionio atsiminimuose aprašytus ne 'vien teisybe ir pilna teisybe' paremtus įvykius yra 'Atakos prieš Antaną Masionį' ir 'Tautininkų propaganda'. Tuo tarpu, perskačius tuos vedamuosius, ne mažiau vienam atrodo, kad jų pavadinimas būtų buvęs daug tikslesnis, juos pavadinus 'Atakos prieš tautininkus' ir 'Ateitininkų propaganda'. Vedamuosiuose to daugiau nei apstu, kai nei viename A. Masionio kritikų pasisakymų nėra jokios atakos prieš A. Masionio asmenį ir nėra jokių išsireiškimų, niekinančių ateitininkų organizaciją per se.

Redaktorius M. Drunga įrodinėja, kad nėra jokio reikalo baimintis iškelti bet kurį, kad ir neigiamą nepriklausomos Lietuvos reiškinį, kad juo pasinaudos okupantas savo propagandai, nežiūrint ar tai yra tiesa, ar ne. Ne tokie nauji ir mes, kad nežinotume okupanto sugebėjimų griebtis bet kokio melo savo veiksmams pateisinti. Palikime pačiam okupantui ir toliau toje srityje specializuotis. Mes, bet gi, neturėtume užmiršti, kad šią dieną visa lietuvių tauta yra kovojančių šalių padėtyje prieš okupantą, tad ir nedarams parūpinti savo priešo naudai bet kokių ginklų.

Nedovanotinas yra M.Dr. - kaip redaktoriaus - palyginimas, kad, girdi, pagal A. Masionio priešininkų tezę dėl jų naudingumo okupantui 'turėtume užsičiaupti ne vien tik apie tam tikrus nepriklausomos Lietuvos gyvenimo epizodus, bet lygiai taip pat ir apie daugelį kitų mūsų spaudos puslapiuose svarstomų problemų'. Pavyzdžiais jis nurodo mūsų spaudoje keltus ir keliamus klausimus, 'kad mūsų jaunimas tautiškai tirpsta, kad mažėja lituanistinių mokyklų mokinių skaičius'. Girdi, kad

ir patys A. Masionio priešininkai (atseit tautininkai) 'dažnai kritikuoja Amerikos gyvenimo reiškinį ir daug kartų jie yra kritiškai rašę apie Bendruomenę, Vliką ir Altą.

Toks redaktoriaus palyginimas yra, pagal amerikonišką priežodį, 'lyginimas obuolių su apelsinais'. Pirmuoju atveju turime reikalą su Lietuvos okupantu ir lietuvių tautos egzistencijos priešu, o antruoju atveju, kad kartais ir karštoka, bet tik tarpusavio kritika ir polemika. Pirmieji siekia mus sunaikinti, o tarpusavio diskusijos ir ginčai yra tik ieškojimas būdų geriau apsiginkluoti su tuo priešu kovoti.

A. Masionis visiškai atvirai, be jokių rezervų - bet su nemažu pasididžiavimu - prisipažįsta slapta veiklai. Tik nutyli, kad toji slapta veikla reikės ne vien moksleivių ateitininkų organizavimu ir apšvieta. Visos eilės ypatingų bylų tardytojų buvo išaiškinta ir įrodyta, kad tie moksleivių ateitininkų vadinami religiniai susirinkimai parapijose buvo tik priedanga slapta veiklai, kurstant visuomenei prieš valdžią, iškreipiant valdžios parėdymus, tikslu žeminti valdžios autoritetą. Tų pačių išvadų priėjo visa eilė Karo Komendantų ir galų gale Kariuomenės teismas. Taigi, A. Masionio atsiminimai nėra 'pilna teisybė ir vien tik teisybė' ir kad tai buvo TIK VEIKLA Svičimo Ministro aplinkraščių uždrausta. Tą Svičimo Ministro K. Sakečio aplinkraščių vėlesnieji Svičimo Ministras - dr. L. Bistras ir dr. K. Jokantas - galėjo vienu plunksnos pabraukimu panaikinti, nes tai nebuvo joks įstatymas ir tautininkų valdžios nusistatymas prieš ateitininkus, kaip tai savo vedamuosiuose sugestijuoja red. M.Dr.

Sakoma, kad apetitas auga bevalgant. Labai panašiai yra nutikę ir su tais M.Dr. ve-

damaisiais. Tų vedamųjų pradžioje jis skaitytojus užtikrina, kad tautininkams nėra ko jaudintis dėl A. Masionio iškeltų nepriklausomos Lietuvos blogybių, nes jei tik tiek buvo tų blogybių kiek jų suminėjo A. Masionis, tai jos (nepriklausomos Lietuvos) gyvenimas būtų savo tobulumu pralenkęs visas kitas pasaulio valstybes. Atseit, tautininkams valdant nepriklausomoje Lietuvoje buvo žymiai daugiau ir didesnių blogybių per tuos 14 valdymo metų. Ir tai yra bemaž 2/3 nepriklausomos Lietuvos gyvenimo.

Nesiteikia red. M.Dr. tų blogybių tiesioginiai išvardinti, bet, prisidengęs kitų vardu, jas visvien kelia aikštėn, kad ir nieko bendro neturinčias su A. Masionio atsiminimais. M.Dr. nueina net iki tokio laipsnio, kad prisidengęs J. Girniumi drįsta sugestijuoti, kad tautininkų valdžiai trūko intelektualinės drąsos ir moralinio taurumo, kad ją būtų galima vadinti krikščioniška. Ir tenka tik stebėtis, iš kur red. M.Dr. prisirinko tiek pagiežos prieš tą nepriklausomos Lietuvos laikotarpį kurio pats nepergyveno, o pažįsta jį tik iš rašto ir, matomai, iš jo jaunystės ir dabartinės asmeninės aplinkos.

Pagaliau red. M.Dr. septyniuose vedamuosiuose 'išsprausė' visus A. Masionio ir jo paties kritikus - kad ir mažai ką įtikinančiais, bet įmantriais ir sofistiskais argumentais - pateisines A. Masionį ir jo atsiminimų spausdinimą Drauge, aštuntame vedamajame perša brolišką meilę. Tai labai gražus ir sveikintinas pasiūlymas. Palieka tik neaišku, koks buvo reikalas A. Masioniui savo atsiminimais, su Draugo red. M.Dr. tarpininkavimu pagalba vieną iš tų savo brolių taip užgaulioti ir sumenkinti, prieš pasiūlant brolišką meilę?

Vytautas Abraitis

ŠVENTOS NAKTIES DETALĖ

BALYS AUGINAS

DVI snaigės — dvi išblyškusios šokėjos —
Gracingam šokyje į žemę leidos,
O žvaigždės vėjo arfoje kuždėjos,
Kaip degančios, ugningos gaidos — —

Ir krito iš dausų jų lengvas šokis —
Balti vorai voratinkliais apkaišė mišką.
Paskendo kelias į pusnis įšokęs,
O pūko kailiniuos
Stikliniai upės skruostai tviska — —

Lange užsidegė eglės žalia žvakutė,
Naktis — balta vėlė mergaitės su degtukais —
Ant debesų pusnies su angelais trimitą pūtė — —
Paskui per speigą brisdama kiaurais batukais,
Ji nešė taikią pilnatį į šventą tylą,
Kurioj Kalėdinė žvaigždė per amžius nesudyla — — —

KŪRYBA IR MOKSLAS

Muzikinių tekstų vertimai

(3)

Stasys Santvaras

Muzikinių tekstų vertėjui nemenkų galvosūkių sukelia ir atskiri kalbos žodžiai bei jų formos. Sunaikiai tariamų, prastai skambančių žodžių turi kiekviena kalba, net ir italų kalba. Be abejo, turi tų žodžių ir mūsų gimtoji. Daug jų rankioti nereikia, pavyzdžiui gal pakaks ir vieno

kito žodelio: štai operų dramose ir atskirose dainose ar romansuose gan dažnai randi žodžius "stella", "gioia", "ucello", "amore" ir kt. Mūsų kalbos "žvaigždė", "džiaugsmas", "paukštis" muzikinėje kalboje yra tiesiog nepatogūs dėl afrikatų bei neskambių priebalsių gausumo. "Meilė"

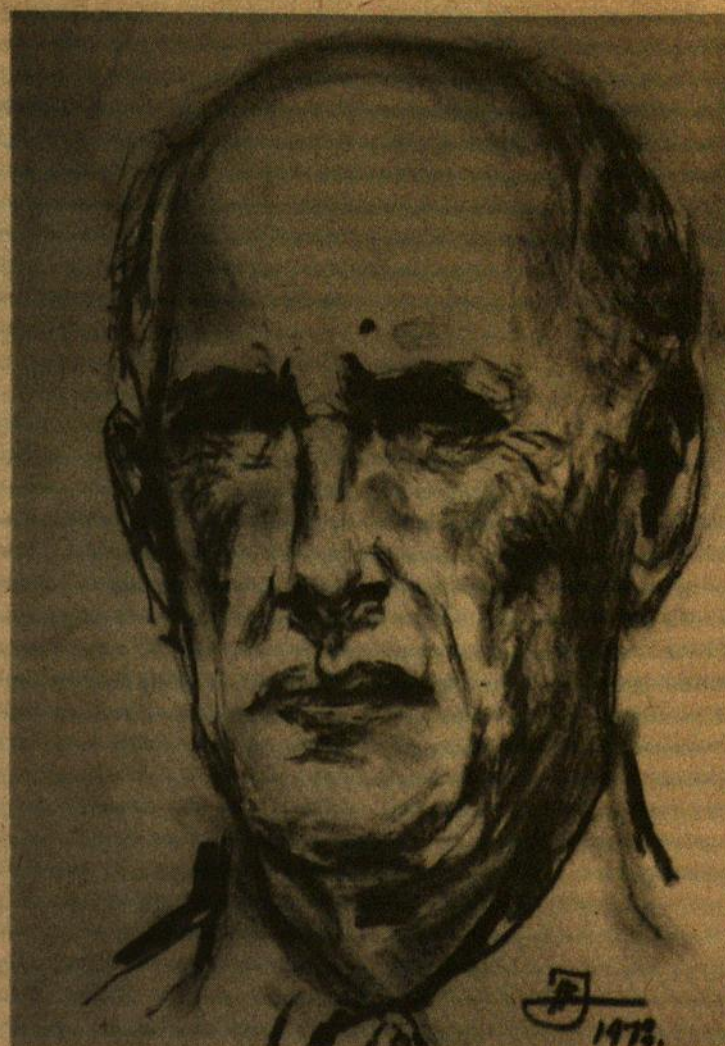
yra dailus ir skambus žodis, bet, kaip ir žodžiui "saulė", jam stokojaime gerų ir gaivių rimų.

Veiksmažodžių daryti, re-gėti, dirbti, kentėti, ūbauti ir kt. asmenavime turime ir tokią formą: daryčiau, regėčiau, dirbčiau, kentėčiau, ūkaučiau... Kai pagret pasipila būrys tų "čiau, čiau, čiau" — pasidaro nemalonūs "au, au, au" aidėjimai. Kai kuriose liet. kalbos tarmėse jau seniai ši asmenavimo forma yra prastinama — čia taip tie žodžiai yra tariami: daryčia, regėčia, dirbčia, kentėčia, ūkaučia... Mano nuomone, tai yra aiškiai regimas ir girdimas poslinkis į kalbos dailinimą.

Va, tai ir su tokiom mūsų muzikinių tekstų vertėjui (ne tik jiems — visiems grožinės literatūros vertėjams) tenka susidurti! Žinoma, čia savaime kyla klausimas: ką vertėjai, susidūrę su tokia kieta medžiaga, gali padaryti? Sunku man duoti kitų vertėjų atsakymą, aš pats visiems neskambiem žodžiam (kaip minėtajam "užteks") jįškau sinonimų, jįškau maždaug tos pačios prasmės pakaitalų. Galima jų rasti, galima nors tuo požiūriu vertimo kalbą sumuzikinti.

Muzikinių tekstų vertėjai turi ir dar daugiau keblumų bei problemų, bet visko čia neišpasakosi — pasidarytų per ilga pasaka. Bet štai praėjusią vasarą Chicagos Lietuvių Operai išverčiau G. Rossinio operą "Vilių Tellį" (Wilhelm Tell). Čia susidursim su tokiom problemom, kurios šioje mano "pasakoje" dar nebuvo minėtos. Tad nors vienu žvilgsniu ir į jas pažvelkim.

Operų dramose dažnu atveju būna vietų, kur dainuoja keletas solistų ir chorai (kartais du ar trys chorai, kaip Ponchiello II v. "Lietuviuose", kur katedroj gieda vienas choras. aikštėje nerimaujanti minia — antras choras, lietuviai belaisviai — trečias choras). Tokiuose ansambliuose beveik visuomet kompozitoriai keičia žodžio vietas sakiny, kai kuriuos anksčiau dainuotus žodžius praleidžia, įkiša žodį nebuvėlį, žodžius ilgina ar trumpina (amore — amor, traditore — traditor, core — cor, prancūzų žodis "belle" kartais turi vieną natą, o kartais dvi natas ir pan.), be to, italai kompozitoriai dažnokai du žodžio skieme-

Dail. V. K. Jonynas: St. Santvaro portretas.

nis tupdo ant vienos natos (pvz., minėtame Jago monologe Verdi iš karto taip parašo: credoin — do ir in — viena aštuntinė nata), o netrukus tiems dviem skiemėnim duoda dvi natas!.. Visa tai iš tikro yra pakankamai klaidi giria, tenka iš anksto tekstus gerai pastudijuoti, kad, tolyn bekeliaudamas, nepasimestum ir nepaklystum. Tokius ansamblius verčiant, gan dažnai tenka dirbti dvi ir tris dienas (dirbant ne 8, o kartais 12 val. per parą). Gal tai bus netobulus tokių ansamblių pavyzdys, bet štai kaip su žodžiu elgiasi G. Rossinis savo operoj "Vilius Tellis", kur pats Tellis su Walteriu taip dainuoja:

O laisve, o šventa ugnie,
kovom įkvėpki! —
Kovoj garbingoj
tu laimėt padėki!

Arnoldas — tenoras —
drauge su jais taip prabyla:

Laisve, kovom tu mus įkvėpki,
Laisve, ugnie šventa, padėki!

Matot, kaip komp. Rossinis čia žodžius sukaitytojo! Be abejo, jam tą polėkį diktavo muzikinė forma, harmonijos įstatymai, muzikinis frazavimas, bet vertėjui tai vis galvosūkiškai — ką daryt, kad ir vertime būtų ta pati mintis, kad neprapultų ir tie patys žodžiai, kuriuos dainuoja kiti du partneriai. Tad atsitinka ir taip: vertimą į natas įrašai, kitą dieną jį nutrini, trečią dieną vėl nutrini, kol galų gale žodis prie natų prilimpa.

Rašinio pradžioj minėjau, kad mes turime nuostabią

muzikinę kalbą — mūsų liaudies dainų kalbą. Tos kalbos poetika ir formom didingai pasinaudojo Vincenzo Krėvė, kurdamas "Dainavos šalies senų žmonių padavimus". Deja, verčiant operų lyrines dramas (tai italų terminas — dramma lirico), mūsų liaudies dainų kalbine muzika beveik nerkur pasinaudoti — maži bėnės ir malonybinės žodžių formos, tokios būdingos dramose refai kada yra naudojamos (kitos kalbos tokio daugumo maži bėnės bei malonybinių žodžių iš viso neturi). Savo kelionėje tik vieną kartą turėjau progos tom liaudies dainų formom pasmagurauti — tai tada, kai į liet. kalbą verčiau čekų komp. B. Smetanos op. "Parduotąją nuotaką". Dar ir dabar piršlio Kecelio, kurį pūkiai vaidino ir dainavo Ant. Kučingis, arijos dvi eilutės galvoj tebeskamba:

O tėvelis, o tėvelis
jai namelį stato...

Dabar jau galima grįžti prie šypsniū. Labai norėčia, kad ir šio rašinio skaitytojai čia nors vieną kartą šyp-telėtų. Kodėl? Reikia gi nors trumpai pakalbėti ir apie uždarbį, žmonės juk neprivalo dirbti be jokio atlyginimo (tokia nedora yra mūsų gyvenimo tvarka). Jei kuriam nors savo bičiuliui amerikoniui pasakyčia (aiman, jiems to sakyti negalima — nesupras), kiek operų ir kiek muzikinių tekstų jau esu išvertęs į lietuvių kalbą, jis, savo galvos kompiutery mygtukus

(Nukelta į 6 psl.)

GIESMIŲ, DAINŲ IR ARIJŲ VERTIMAI

STASYS SANTVARAS

O LAIME (IŠLAISVINTA)

RICHARD DEHMEL,
RICHARD STRAUSS

Tu neraudojai, o vilione,
O palaima, lyg prieš kelionę,
Mane glaudėi ir bučiavai!
Man tu atnešei giedrą, tą viltį rytojų
Aš visa dabar tau čia aukoju,
O Laime! —

Ir buvo gera man, buvo miela,
Tu man atvėrei savo sielą, —
Ir žaidė saulėj mūs vaikai.
Tu visą būtį man dovanojai,
Tad blėsta su tavim pavojai,
O Laime! —

Tau vien paguodą aš noriu duoti,
Nuo sielvarto smūgių tave vaduoti, —
Tau ir visi gėlių laikai!
Dar kartą galėtum sapnan atkilti,
Verkt ir degti, ir laimint viltį,
O Laime, O Laime!

Bostonas, 1979 m.

MEFISTO BALADĖ IŠ OP. "MEFISTO"

ARRIGO BOITO

Štai ir žemė —
Dulkė benamė!
Kyla, krinta, temsta, švinta.
Suka ratą per visatą,
Dreba, kenčia ir nekenčia,
Tai varginga, tai derlinga.
Štai jum ir žemė!
Taip nuo seno
Eave ji gano,
Turi ji protą paikai kuprotą:
Piktą, šaltą, gudrą, nekaltą.
Ir be saiko visą laiką
Siautėja vien tik apgaulė
Šiam pasauly.
Laiko ji kvailiu šėtoną,
Lyg nebūtą pikto moną,
Keikia dangų jai nebrangų.
O, dėl Dievo! Ir aš kvatoju,
O, dėl Dievo, o dėl Dievo!
Ir aš kvatoju,
Kai regiu šį kvailą rojų.
Vien apgaulė
Šiam pasauly!..

Bostonas, 1977 m.

Muzikinių tekstų vertimai...

(Atkelta iš 5 psl.)

pamaigęs, tuoj pasakytu: "Vaikine, tu esi turtingas žmogus!..."

Deja, aš niekad pinigų nemėgau, gal dėl to ir pinigai manęs nemylė!... Lietuvos Valst. teatras už operinių dramų vertimus mokėdavo gan gerus honorarus, bet vertimai teatrui buvo atiduodami visiem laikam, jokių papildomų honorarų vertėjai negalėjo gauti (toks punktas buvo ir sutartin įrašytas). Amerikoje, kiek beišgalėdama, už tuos darbus atsilygindavo Chicagos Lietuvių Opera, žinoma, anaipol ne Amerikos honorarų mastu. Solistai ir chorai, kurių susidarytų stambokas būrys, jokių honorarų man niekad nemokėjo (tik vienas kitas, visai neprašomas, man yra įteikęs vienokią ar kitokią simbolinę dovaną, pvz., savo įdainuotą plokštelę).

Čia ir vėl tas pat — kodėl? Iki šiol neišmokaus pinigų prašyti, gal nemoku ir savo darbų vertinti. Nė lengva ir honoraro sumą apčiuopti. Jei solistė, solistas ar choras atsiunčia tau versti šešias ar septynias dainas (retkarčiais net ir didesnį kiekį), tai kokių pinigų prašyti? Pasakytum žmogui, kad tas dainas beversdamas sugaišai penkias darbo dienas, kad vienas dainos kaina dešimt dolerių (kas neturėtų būti vadinama plėšikiška pinigų suma), tai kokią aukso krūvą gautum? 5x80 — 400.00 dolerių...

Savaime suprantama, dauguma išeivijos solistų ir chorų nepajęgtų vertėjui tokių honorarų mokėti. Kai

į tokį gan liūdną reikalą pažvelgti, tai, nenorėdamas savo pastangų visai nuvertinti ir sumenkinti, trumpai ir drūtai nuo atlyginimo atsisakai, tokiu atveju, artimui padaręs šioji tokį patarnavimą, bent savo dvasioj jauti malonią šilumą.

Kartokas, neskanus kasnis burnoj šiose "bylose" yra toksai: pasitarimai dėl vertimų paprastai prasideda honoraro klausimu, beveik visi mano "klientai" siūlo kokią nors abstrakčią sumą ("mes atsilyginsim, mes nenorime, kad veltui dirbtum..."), bet kai sužino, kad jokio honoraro vertėjui nereikės mokėti, kai pagaliau ir vertimus gauna — atleiskite man, gan dažnai atsitinka, kad aš net kelių žodžių padėkos nesulaukiu!...

Rašinio, gal tiksliau — muzikinių tekstų vertėjo išpažinties — užsklandon grįžta pradžioj minėti draugų ir pažįstamų nustebimai bei užuojautos. Tikiuosi, kad šis mano straipsnis, nors ir populiaria kalba parašytas, pakankamai aiškiai parodė, kokio pobūdžio darbai yra muzikinių tekstų vertimai. Kaip jau sykį tarčiau, tai yra poezijos, geresnės ar silpnesnės, bet tai poezijos vertimai, dar apsunkinti komplikuotom muzikos formom. Aišku, tie darbai neturėtų būti per greit pamirštami. Bet ką žmogus gali padaryti, kad taip dedasi dar tau gyvam tebesant?... Erdvėje skamba, aidį žodžiai, kurių kartais jau ir pats neatpažįsti. Bet argi tavo vieno tokia gūdi dalia? Ar atsirastų

Gyvoji lietuvių etnografinio ansamblio koncerte

S.m. gruodžio 7 d. įvykes Bostono aukštesniajai lituanistinei mokyklai paremti vakaras yra tikrai vertas išskirtino dėmesio. Ir ne dėl to proga surinktos pinigų sumos, kaip paprastai tokie renginiai vertinami, o dėl Bostono etnografinio ansamblio "Sodauto" atliktos naujos koncertinės programos, kokios tinkamesnės tokiam lituanistiniam reikalui, rodos, ir negalėtų būti.

Šį etnografinį ansamblį mes jau pažįstame iš seniau — iš jo įdainuotos plokštelės, ankstesnių koncertų ir gastrolių kitose kolonijose. Jam vadovauja specialiai etnografinį meną studijavusi Gita Kupčinskienė ir instrumentalinės liaudies muzikos dalį tvarkantis jos vyras Aidas, suglaudę gražų vidurinio amžiaus liaudies dainos mylėtojų būrelį. Šio koncerto programą atliko abu vadovai ir ansamblio nariai — Birutė ir Bronius Banaičiai, Gintaras ir Valentina Cepai, Lilė Kulbienė, Teresė Boyce, Gailė Rastonytė, Kotryna Rhoda, Daiva da Sa Pereira, Gediminas Ivaška, Rymas Manomaitis ir Perkūnas Krukonis. Pažymėtina tai, kad jų tarpe yra ir tokių, kurie — dėl tėvų kaltės, ar kilę iš mišrių šeimų — visiškai buvo nepaveldėję lietuvių kalbos, o ją pamilo ir išmoko tik patys savo pastangomis ir šiandien gali dainuoti bet kuria mūsų tarpe. Jie — nors baigę aukštuosius mokslus ir gali didžiulis savo profesijomis — vis tiek džiaugdamiesi puošiasi lietuvišku tautiniu kostiumu, aunasi dzūko naginėmis ir drobinėmis kelnėmis ir savo lietuviška siela toli pralenkia bet kurį mūsų tokią veiklą nepripašomą ponelį, kuris savo kalboje ir dažnai mini Lietuvos vardą.

Šį kartą savo sutartinėmis ir net "solo" dainomis etnografinis ansamblis tarsi prikėlė mums iš amžių klodo ir vėl atgaivintą romantiškąją Lietuvą, su dainų mergelėmis lelijėm, berneliais dobilėliais, rūtų darželiais ir net žirgeliais juodbėreliais. Tają Lietuvą, kur — "Ant kalno eglė, pakalnėj miglė", "Ant aukšto kalnelio po ažuolaliu", kai dar — "Sėriau žirgelį visą rudenėlį", "O! jojau, jojau dūmojau", "Len-

kiau lelijėle, nepalenkiau", "oi aš klausiau savo bernelio" — ir taip net 20 dainų apie rūtą ir žirgą. Taigi girdėjome Lietuvą dar be baudžiavos vargų, dar be jos engėjų tijūnų ir jų bizūnų, be bėralinės duonos ir našlaitės nakvynėlės ant kieta akmenėlio.

O išpūdi dar pagilino, kai visų šių senovinių dainų fone plačiame ekrane slinko ir pati regimoji mūsų tėvynė. Ne dabartinė, su Zirmūnų mūrinių, Elektrėnų technika ir "Vilniaus" viešbučiu. Prieš mūsų akis skaidrėse vaidenosi dar beveik anoji Vinco Krėvės Dainavos šalis: miškai, kalneliai ir pakalnėlės, ežerai ir ežerėliai, saulėje ribuliuojančių upių sidabrinės juostos, po žydrų dangum lankoje kramsnuojantis atolą gal ir ne kovos žirgelis, o tik nulenkęs galvą darbo arklys, koku dar mūsų tėvai arė ir akėjo pūdytą kitų metų derliui ir mūsų kasdieniniam kasniui.

Cia tenka ne tik gėrėtis, bet už visą tai ir dėkoti filminkui Perkūnui Krukoniui, kuris surankiojo ar pagamino šių iliustracijų skaidres ir jas taip vykusiai suderino su dainų Lietuva.

Zinoma, už visą tą etnografinio ansamblio meną atpildas buvo tik gausūs ir karšti publikos aplodismentai, po gėlele prie dainininkų ir jų vedėjų atlapo, rankos paspaudimas ir padėkos žodis. Gal to ir pakaktų šiuo atveju. Bet Gitos ir

Aido Kupčinskių gražios pastangos ir sambūrio dalyvių patriotinis entuziazmas yra verti žymiai didesnio publikos skaičiaus. Ypač dėmesio tu, kurių kalbose dažniausiai skamba žodžiai: jaunosios kartos lietuvių išlaikymas, lietuvių šventumas, išeivijos ištvermė iki laimėjimo ir net — iki pasimatymo nepriklausomoje Lietuvoje...

Daugelio šio renginio dalyvių nuomone, "Sodautas" turėtų būti laukiamas svečias visur ten, kur vaizdu ir daina apie Lietuvą reikia prabilti ir dar neišpuikusių ir neatšalusią širdį, priminti išeivijos kecionėje toli pasilikusias dienas, pažadinti vyresniųjų atsiminimus ir jaunajai kartai — tos dar nematytos tėvų ir protėvių šalies ilgesį. O ansamblio programa ypač nepaprastai tiktų ir Vasario 16 minėjimam kurie pastaruoju metu jau visiškai "suapeigėjo". Na, tegul mūsų garbingieji muzikai toki liaudies dainavimą išdidžiai ir vadina tikrai "dainos žaliava", bet tada tokia pat žaliava yra ir liaudies audinių raštai, ir proistorinius laikus ženklina tieji pienpuodžių pagražinimai, ir liaudies skulptorių rūpintojėliai, ir net i pagonybę atsiremianti šventaisiais žaličiais apraityta prosenilio lazda. Ar visus tuos "suvenyrus" irgi reikia išmesti į šiukšlyną, kadangi fabrikai tokius geriau pagamina?

A.V.G.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu dėl Lietuvos laisvės kovojančius veiksmus, organizacijų vadovus, lietuvių spaudos ir radijo valandėlių darbuotojus bei visus geros valios lietuvius laisvajame pasaulyje ir pavergtoje Tėvynėje.

Kartu su sveikinimais visiems dėkoju už ryžtingą veiklą mūsų visų bendroje pastangoje atgauti laisvę pavergtai Tėvynei. Visiems linkiu asmeninės laimės ir daug šviesių valandų 1986-aisiais metais.

Anicetas Simutis
Lietuvos Generalinis Konsulas
New Yorke

Naujosios vilties žurnalo bendradarbiams, rėmėjams ir prenumeratoriams linkime malonių švenčių ir laimingų po jų ateinančių metų, o jo leidėjams — našios sėkmės jų visuomeniniame darbe.

NV Redakcinė Kolegija:

Aleksas Laikūnas,
Bronius Nemickas
Mečys Valiukėnas

daug tokių asmenų, net ir labai nuoširdžių operos meno mėgėjų, kurie, nepasidairę enciklopedijose, iš karto pasakytų, kas tokie yra populiariausių operų — "Traviatos", "Rigoletto", "Faustas", "Carmen", "Aidos" — lyrinių dramų (libretų) autoriai? Kai opera turi didelį pasisekimą, kai didžiųjų teatrų scenose ji gyvena net šimtą ir daugiau metų — "amžinas" darosi tik veikalo kompozitorius, tų dramų žodžio autoriai pradingsta kažkur laiko ūkanose. Su tokia lemtim turbūt turi apsiprasti ir muzikinių tekstų vertėjai.

ŠV. KALĖDŲ

ir

NAUJŲJŲ METŲ

PROGA SVEIKINU SAVO

KLIJENTUS, GIMINES IR

PAŽĖSTAMUS.

KRIPAVIČIŲ
ŠEIMA

ŠVENTŲ KALĖDŲ

ir

NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikinu visus gimines, draugus

ir pažįstamus.

Ona Jarašūnienė

Tebūnie šviesa!

Ištisus metus iš praeities sėmusis stiprybės tikrai iš baudžiavos, vergijos, kalėjimų ir bado bei maro atsiminimų, o dar krapinus ant savo tautiečių galvų vien karčią tulžį, bent Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų proga vis dėlto jau reikia prikasti juodą liežuvį ir, nusišluosčius ašaras, žvilgtelti ir į šviesesniąją mūsų čionykštės buities pusę. O tokia turbūt tikrai yra, nes ją jau seniai be jokių akinių regi ar vaizduojasi kai kurie mūsų įžvalgesni žurnalistai, visuomenės vaivuočiai ir net gilūs mąstytojai savo straipsniuose ir kalbose, pasakytose jubiliejų, suvažiavimų ir kitų istorinių įvykių įkvėpime. Taigi tegul dabar pastiprina mus bent šios kelios jų šviesių galvų mintys, kurias atrinkome iš įvairių spausdintų tekstų savo paguodai ir jūsų temstančiai nuotakai praskaidrinti:

• "Mes vis dėlto nesame tokie maži ir bejėgiai, kaip dažnai patys save vaizduojame, dar neišmėginę savo maksimalinio potencialo".

• "Jau šiandien mūsų balsas neleidžia užmigti didžiųjų pasaulio politikų sąžinėms. Todėl tik nenutilkime, tik dar garsiau šaukime, kad įvartytume jiems ne tik dar didesnę sąžinės graužulį, bet ir baimę".

• "Tikiu, kad senovės didvyrių dvasia anksčiau ar vėliau vis tiek išsikūnys į mūsų jaunąją kartą, kuri ir ateityje kad ir per mūsų kapus vėl ves tautą Vytauto Didžiojo keliu iki Juodųjų marių".

• "Čia girdimi gausiai susirinkusių tautiečių entuziastingi plojimai yra ženklas, kad mes dar nesirengiame mirti. Taigi nenusiminkime, nes ir mūsų tautos ateitis per mus yra dar ilgiems amžiams garantuota".

• "Kovoje pralaimi tikrai tie, kurių gretos yra iškri-

kusios ir praskydusios. Bet kaip šis suvažiavimas parodė, mūsų organizacijos nariai yra taip bendros ideologijos sucementuoti, kaip Puntuko akmuo, nuo kurio visos priešų strėlės atšoka ir yra net perkūnijos neįveikiamas".

• "Kam reikalinga spaudoje nuolat minėti vardus ir pavyzdžius visokių minkštakūnių, kai turime pakankamai tokių asmenybių, kurias jau šiandien galime kelti ant pjedestalo".

• "Tie, kurie mūsų iškilių vadovų akyse ieško krislo, yra bjauresni už komunistus, nes jie kaip gyvatė bando ryti savo uodegą. Tokius — šalin iš mūsų plaus laisvės kovos kelio!"

• "Negailiausiai kritikų drapakuojami mūsų išeivijos literatūros kūrėjai iš tikrųjų gal jau seniai pralenkė net Nobelio laureatus, tik mes patys iš pavydo juos slepiame nuo pasaulio akių po varnalėšų lapais."

• "Kur jūs matėte kitur tokį lietuvio spalvingo talento švytėjimą, kaip šioje mūsų menininkų parodoje? Vadinasi, tegul būna palaimintas jų genialus teptukas, kuris atgaivino ir perkėlė per Atlantą į mūsų akis visą mūsų prarastąją tėvynę, — su berželiais svyruočiais, kuriuos jau išrovė priešų buldozeriai, su gimtaisiais nameliais, kurių vietoje dabar tik plynas laukas, ir su mus nuo kūdikystės penėjusia mūsų antrąja motina žalmarge karvutė, kuriai, deja, raudanieji skerdžiai jau seniai

prie valdžios ėdžių sugiedojo Amžiną atilsį".

O visą šią iškilių žmonių gilių minčių santrauką galime užbaigti tik dr. Janinos Rėklaitienės, Lituanistikos instituto atstovės, Penktojo mokslo ir kūrybos simpoziumo posėdžio uždarmuoju didžiausios teisybės žodžiu: "Ačiū Dievui, kad Jo apvaizda, o ne mūsų protas veda pasaulį."

PENKTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

žinodami, kad mūsų skaitytojai labai domis lapkričio 27 — gruodžio 1 dienomis Chicagoje įvykusių Penktuoju mokslo ir kūrybos simpoziumu, mes buvome įgalioję jo posėdžiuose dalyvauti net specialų tennai gyvenantį mokslinį bendradarbį. Deja, kadangi jis, matyt, neturi žurnalistinių talentų ir fantazijos, tai mums atsiuntė tikrai tokį raportą:

"Per tris dienas mačiau 200 profesorų, išklausiau 240 paskaitų, perskaičiau 542 puslapių knygą mūsų mokslininkų biografijų, viskas susimaišė galvoje, ir dabar nieko atskirai neatsimenu. Bet nauda vis tiek buvo didelė. Man atrodo, kad šiame simpoziume profesorai vienas iš kito, o publika iš profesorų sužinojo, kad esama tokių lietuviškų mokslų, kurie vadinasi matematika, chemija, elektrotechnika, stomatologija, biologija, dinamika, reumatologija, mikrokompjuterologija ir kt.

Man tai didžiausią įspūdį padarė "Antro kaimo" mokslininkų posėdis, kuriame buvo pateikta visų šių mokslų santrauka.

Simpoziumas baigėsi gruodžio 1 d., mokslininkai išplaukė į plačiuosius tarp-

NAJŪJŲ METŲ NAKTĮ

žvelgi erdvėn — rods, viskas nauja,
Net atsinaujinti ilgies:
Padangėj šienpjoviai šienauja,
Nors vis dar jokios pradalgės;

Naujagimio žvaigždė mažytė,
Nauja mėnulio šypsena, —
O reikia vėl dievus prašyti
Sena dejavimų daina...

Maldoj maldauti priešam galo,
O sau palaimos amžinos,
Kai laikas sąžinę nuvalo
Lig jubiliejinės dienos;

Prašyti duonos, vyno, turto,
Jėgų įkasti be dantų,
Kad plunksna pasakoj sukurtų
Tave herojumi šventu;

Kad plaukus, laukus, nesulaukus
Sugrįžtant praeities gyvos,
Belikęs vienas žilas plaukas
Dar nenukristų nuo galvos...

tautinius vandenį, žadėdami po penkerių ar daugiau metų vėl parplaukti į Chicago, o mes, toji kompaktinė masė, likome ant kranto su padidintu pasididžiavimu ir tokie pat durni, kaip ir buvome."

Labai atsiprašome, kad ne dėl mūsų kaltės šio kultūrinio įvykio negalėjome nušviesti plačiau. Gal prie jo dar grįšime kitą kartą.

KODEL NĖRA VILNIAUS MIESTO ISTORIJS MUZIEJAUS?

Ona Mažeikienė "Nemuno krašte" pasigenda Vilniaus miesto istorijos muziejaus, kokius jau seniai turi Ryga, Talinas, Kijevas ir kiti miestai. Teisingai ji pastebi, kad — "istorinių faktų

ir juose iliustruojančios medžiagos yra užtektingai, todėl reikia tai parodyti."

Mes manome, kad tokio muziejaus nėra dėl to, kad jame reikėtų eksponuoti ne tik tai, ką, kurioje Leninas pernakojo, bet taip pat pavaižduoti, kaip 1655 m. rusai pirmą kartą įsiveržė į Vilnių: kaip jie tada plėšė bažnyčias ir vilniečių rūmus, kaip, ieškodami brangenybių, išvartė senus karsčius ir išmėtė numirėlių kaulus, išžudė 25,000 žmonių, net vaikus, šunis ir kates ir 17 dienų miestą degino. Taigi reikėtų ant muziejaus lentynų pridėti žmonių kaukolių, centrines isalės viduryje pastatyti gen. Muravjovo kartuves ir atskleisti kitus ten paliktus istorinius rusų kultūros suvenyrus.

O ką apie tokį muziejų ir jo organizatorius pasakytų draugas Michailas Kuprevičius-Gorbačiovas?

MUMS RAŠO

Kodėl mes nedžiūgavome?

Po daugelio gražių ir tvirtų Pabaltijo į Sovietų Sąjungą įjungimo nepripažinimo pareiškimų pagaliau Ženevos konferencijos metu net pats JAV prezidentas Reaganas įžengė į Latvijos pasiuntinybės Tautų Sąjungai rūmus, taigi — į buvusios nepriklausomos Latvijos teritoriją. Tiesa, Gorbačiovo jis iš ten dar neišvijo, bet vis tiek tai jau yra pirmas konkretus žingsnis į Pabaltijo išlaisvinimą.

Man labai nuostabu, kodėl tokio svarbaus istorinio žygio joks laikraštis nepa-

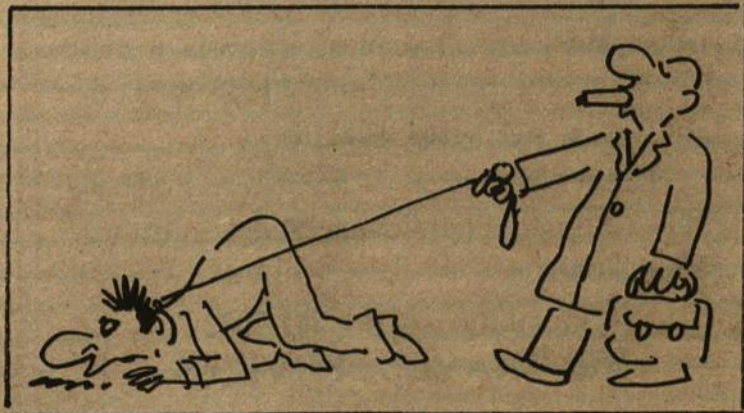
(Nukelta į 8 psl.)

PASKUTINIS PRAŠYMAS

(Mūsų jauniausios kartos poeto eilėraštis)

Vardininkas: Geras laikas.
Kilmininkas: Reik mergūs.
Naudininkas: Man už laikas —
Galininkas: Pinigūs.
Galininkas: Fordu —
Vietininkas: Krūmuos du.
Šauksmininkas: Thanks labai,
Tėvas, motinas — good-bye!

OSI su pasamdytų lietuvių pagalba ieško lietuvių karo nusikaltėlių, kurie Varšuvos geto sukilimo metu šlavė Kaune prie vokiečių bordelio Nemuno gatvę.

MAŽAS FONDAS GERAM TIKSLUI

Jurgis Janušaitis

Išėjimo lietuvių gyvenime reikalai taip susiklostė, kad didesniems darbams atlikti būtinai reikia sutelkti daugiau ar mažiau lėšų. O uždavinių turime gerų, nemažai ir būtinai atliekinių.

Iki šiol mes, ypač vyresniosios kartos žmonės, buvome dosnūs ir suklojome Tautinių šokių, Dainų švenčių, Pasaulio lietuvių dienų, įvairių seimų progomis - gana stambias pinigų sumas. Tai būna vienkartiniai renginiai, kurie pareikalauja daugelio žmonių darbo ir piniginių aukos.

Tačiau be šių didžiųjų renginių turime ir kitų uždavinių - reikia lėšų Lietuvos laisvinimo, kultūrinių vertybių ugdymo, knygų leidimo, studijuojančio jaunimo stipendijų reikalams. Tie uždaviniai reikalauja nuolatinių lėšų telkimo.

Todėl nenuostabu, kad iše-

vijoje lietuviai ėmė steigti įvairius tiems tikslams įgyvendinti fondus. Turime Lietuvių milijoninį fondą, turime Tautos fondą. Pirmasis remia lituanistinį švietimą, studijuojantį jaunimą, mokslinių veiklų išleidimą, lietuviškąją kultūrą ir t.t. Tautos ir Lietuvos laisvės išdo fondai - skirti Lietuvos laisvinimo darbams ir būsimai nepriklausomai Lietuvai. Tai, sakykime, patys didieji fondai. Be šių, turime PLB fondą Lituanistikos katedrai, Vydūno fondą - stipendijoms, Ateitininkų fondą jaunimui, Mackaus fondą - knygų leidimui. Tai platesnės apimties fondai su labai gerais tikslais.

Salia tų fondų turime mažų, palyginus, Daužvardžio fondą, kurio tikslas taip pat kilnus - ugdyti jaunuosius spaudos bendradarbius.

Iki šiol mūsų gausi, gera lietuviškoji spauda daugiausia rėmėsi ant vyresniosios kartos spaudos bendradarbių pečių. Tačiau ši karta sparčiai retėja. Todėl rūpestis išauginti naujus, jaunos spaudos bendradarbius yra būtinas.

Daužvardžio fondą prieš keliolika metų įsteigė Lietuvių žurnalistų s-gos centro valdyba, vadovaujama kun. Juozo Vaišnio, SJ. Tuomet vieno posėdžio metu buvo svarstomas ir jaunų spaudos bendradarbių ugdymo klausimas. Valdyba parodė rimtą susirūpinimą šia problema ir sėkmingesniai darbui valdybos vicepirm. Vladas Būtenas-Ramojus pasiūlė įsteigti Daužvardžio fondą, iš kurio kasmet būtų skiriamos paskatinimo premijos aktyviesiems jauniems spaudos bendradarbiams. Tada telkėme lėšas, ruošdami garsiuosius spaudos balius, o taip pat atsirado ir dosnių aukotojų.

Siuo fondu norėta pagerbti ir mūsų garbingą valstybininką, Lietuvos generalinį konsulą dr. Petrą Daužvardį, kuris, šalia diplomatinio darbo, buvo aktyvus spaudos bendradarbis, rašęs ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių di-

džioje spaudoje Lietuvą ginančius ir jos problemas keliančius straipsnius.

Dr. P. Daužvardis visada ragino susirūpinti ir jaunaisiais spaudos bendradarbiais, nes tai esą būsimieji kariai, kurie gins pavergtos tėvynės reikalus ateityje.

Taip pradėjo egzistuoti, kaip minėjau, mažas, bet turis gražius tikslus Daužvardžio fondas. Per keliolika metų iš jo yra paskirta nemažai premijų rašančiam jaunimui. Gal dėl tų paskatų lietuviškoje spaudoje turime keliolika šaunių bendradarbių, rašančių Amerikos, Kanados ir Australijos lietuviškoje spaudoje, o vienas kitas atsisėdo ir redaktoriaus kėdėn.

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybai įsisteigus Los Angeles, Daužvardžio fondui administruoti (jis veikia LZS-gos CV apimtyje) Chicagoje šiai kadencijai buvo sudaryta valdyba, kurion įėjo beveik visi buvę ankstyvesnės CV nariai: DF pirmininku yra Bronius Juodelis, vicepirmininkai - Petras Petrutis, Algirdas Pužauskas, Rita Likanderytė (jaunimo atstovė) ir sekretorė Ritonė Rudaitienė.

Si Daužvardžio Fondo valdyba taip pat ir šiais metais buvo paskelbusi vajų. Atsiliepė LZS-gos narių ir šiaip fondu remiančių asmenų, drauge išreikšdami DF valdybai gerus linkėjimus, pasidžiaugdami, kad susirūpinta jaunais spaudos bendradarbiais ir visi pridėjo didesnę ar mažesnę auką. Jiems visiems priklauso nuoširdi padėka.

Valdyba jau išsiuntė laikraščio ir žurnalo redaktoriams laiškus, prašydama iki 1986 m. sausio 15 d. pristatyti aktyviųjų spaudos (jaunųjų) bendradarbių sąrašus su rekomendacijomis. DF valdyba nutars kokio pobūdžio, dydžio ir kam skirti premijas.

Zinoma, tos premijos nebus ypatingai didelės, bet gražus ir paskatinantis įvertinimas mėgstančiam rašyti.

Taigi, kaip matome, ir mažas fondas siekia gražių tikslų. Fondas remtinas ir linkėtina, kad jis kasmet išugdytų bent keletą jaunų spaudos bendradarbių.

**Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago**

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1985 m. spalio mėnesį:

1,000 dol. Dr. Rimas J. Maurukas, Malden, MA; Juozas Nankelis, Omaha, NE; A. a. žmonos Rožės Paurytės-Tijūnienės ir sūnaus Vytauto 10 metų mirties sukakčiai atminti — Jonas Tijūnas, Chicago, IL.

500 dol. Juozas Kundrotas, Houston, TX; Aniele Sharka Bragg, Glen Ridge, NJ.

250 dol. Tadas ir Česlova Aleksoniai, Braintree, MA; Pranas ir Stasė Staneliai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 500 dol.); Vytautas ir Branislava Vaičiuliai, Woodhaven, NY (iš viso 850 dol.).

200 dol. Mykolas Leškys, Canoga Park, CA; LSST Vytauto Didžiojo Salių Rinktinė, Chicago, IL — per izd. K. Juškevičių (iš viso 1,100 dol.); Viktoras Milukas, Plainview, NY (iš viso 800 dol.); Kazys Zemeckas, Indianapolis, IN.

117 dol. Grand Rapids sv. Petro ir Povilo parapijos lietuvių choras.

100 dol. Kostas ir Marcelė Arai, St. Petersburg, FL; Edmundas ir Alė Arbai, Santa Monica, CA; Jonas ir Sadye Barkauskai, Amsterdam, NY; Agota Davis, Linden, NJ; A. a. vyro Juozo Duoblio 10 metų mirties sukakčiai atminti — Adelė Duoblienė, Chicago, IL; Algimantas ir Terešė Getiai, Philadelphia, PA; Mykolas Januška, Winnipeg, Kanada; Vincas Januška, St. Germain, Kanada; Kun. Pranas Jokubaitis, Chicago, IL; Knights of Lithuania, Council 29, Newark, NJ — per Emilia Sadonienę (iš viso 1,270 dol.); Lietuvos laisvės gynėjų atminimui — Edward Leugoud, San Francisco, CA (iš viso 650 dol.); Kun. Jonas Ruokis, Putnam, CT (iš viso 225 dol.).

50 dol. Kazys ir Birutė Bačanskai, Dorchester, MA (iš viso 75 dol.); Henrikas Čepas, S. Boston, MA (iš viso 350 dol.); Anthony Gudaitis, Elmhurst, NY; Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso 915 dol.); Kun. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT (iš viso 150 dol.); Kun. Jonas Krivickas, Putnam, CT (iš viso 1,050 dol.); Alpha Mikėnas, Omaha, NE; Bronius ir Česlova Paluliai, Dorchester, MA (iš viso 100 dol.); a.a. Onutės Asmantienės atminimui — Aldona Rimienė, Chicago, IL; Joseph Sabaitis, Scranton, PA.

30 dol. Morta Kuncienė, Sioux City, IA; Regina Taunys, Putnam, CT (iš viso 40 dol.).

25 dol. Dr. Bronie Apshaga, Chepachet, RI; Dr. Allan Konce, San Francisco, CA (iš viso 50 dol.); Antanas Peštenis, Philadelphia, PA (iš viso 60 dol.); Aleksas ir Bronė Urbonai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 75 dol.); Edward Valeska, Cincinnati, OH.

20 dol. Saulius ir Daina Čyvai, Salem, MA (iš viso 30 dol.); Marija Noreikienė, Putnam, CT (iš viso 80 dol.); Leonard ir Eleanor Rokai, Kearny, NJ; Al ir Zina Sinkėvičiai, Melrose Park, IL; Stasys Šiliauskas, Lachine, Kanada.

10 dol. Knights of Lithuania, Harrisburg Council 146, per Nell Berulis; John Mc Closeky, New York, NY; Pauline Palub, Cleveland, OH; Kostas Stasiūnas, Grand Rapids, MI; Juozas ir Petronėlė Tamašauskai, Putnam, CT (iš viso 55 dol.); Boris Vaisvila, St. Petersburg, FL; Faustina Vasaitis, Thompson, CT.

5 dol. Elena Behrzing ir Ada Petraitis, Putnam, CT; Albert Casper, Springfield, IL.

4 dol. Petras Alekaitis, San Diego, CA (iš viso 8 dol.).

Pagal pasižadėjimus gauta:

1,000 dol. Antanas ir Cecilija Makarai, Hot Springs, AR (įmokėta 600 dol.); a.a. John ir Martha Liaugoudų atminimui — Edward Leugoud, San Francisco, CA (įmokėta 500 dol.).

500 dol. Vincas Urbonas, Chicago, IL (įmokėta 350 dol.).

300 dol. Dr. Juozas ir Magdalena Kriaučiūnai, Putnam, CT. (įmokėta 300 dol.).

Aukų spalio mėnesį surinko:

JAV LB Boston apylinkė 150 dol. (iš viso 2,276 dol.); JAV LB Putnam apylinkė 400 dol. (iš viso 1,535 dol.).

Lėšų telkimo vajus sėkmingai vyksta. Šių metų spalio mėnesio 31 d. Lituanistikos katedros izde buvo \$426,200.10. Kviečiame visus prisidėti prie Lituanistikos katedros steigimo. Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636.

Vytautas Kamantas
PLB Fondo pirmininkas

Nijolė Balzariene
PLB Fondo reikalų vedėja

Pro mėlynus akinus...

(Atkelta iš 7 psl.)

minėjo vedamuosiuose, o iš-tisą mėnesį murkdomės smaloje dėl A. Masionio Jobo kentėjimų: buvo, ar nebuvo?

V. K.
Detroit

Kam reikia gąsdinti skaitytojus?

Perskaitęs gruodžio 6 d. "Darbininko" straipsnio antraštę, net nutirpau. Juk ten aiškiai net didžiulio mis raidėmis pasakyta: "Amerikos vyskupai už okupuotą Lietuvą". Vadinasi, jau net vyskupėliai pripažįsta ir remia bedievišką Lietuvos okupaciją...

Nors pačiame straipsnyje pasakojama ir priešingai, bet aš jau vis tiek galėjau gauti širdies priepuolį. O kas tada būtų už mano nelaimę atsakingas?

"Darbininko"
skaitytojas

ŽVELGIANT Į ATEITĮ

Los Angeles patriotinio milijonų verto "apartment-hauzo" savininko kelione į būsimą išlaisvintą Lietuvą.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST to work in Nantucket Island. Full time Physical Therapist position available at a small resort hospital. Salary commensurate with experience and ability. Full benefits, 10 paid holidays, and low rent housing available on temporary basis. Please send resume to: Administrator NANTUCKET COTTAGE HOSPITAL, S. Prospect St., Nantucket, Mass. 02554 (43-2)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES to work & live in a small congenial community and a 31 bed certified medicare hospital. Accepting applications for RN's. Good benefits: 10 holidays, 2 weeks vacation after 1 year, hospitalization insurance & retirement plan. Apply or write. Please Call 512-325-2511, Ext. 249 BROOKS COUNTY HOSPITAL, 1400 S. St. Mary's, Falfurrias, Texas 78355 (46-1)

ASPHALT CONSTRUCTION

Need exp. Finish Motor Grader Operators (\$11 per hour); Asphalt spreader operators, (\$8 per hour); asphalt roller operators (\$6 per hour); dump truck drivers (\$7 per hour). For work in metro ATLANTA, GA.

Call 404-969-9680

PIRMĄ KARTĄ IŠ CLEVELANDO Į LIETUVĄ

Mūsų kelionė prasideda kovo 3 d. Maršrutas: Maskvoje 2 dienos, Vilniuje 6 dienos, Rygoje 3 dienas. Kaina \$1440.00 įskaitant viską, net vizos išlaidas.

Kainos pagrįstos — kambarys 2 asmenims. Galima už papildomą 60 dol. gauti atskirą kambarį.

**Skambinti: (216) 951-2232
VIP TRAVEL SERVICES
(prašykit Sonia)**

MES KALBAME LIETUVIŠKAI.

Kaip ažuols drūts...

Aurelija Balašaitienė

Lietuvos ažuolynas, jungiantis nepriklausomybės žydėjimą, intensyvią kovą jai atgauti ir sugebėjimą benamio dienų nepaskandinti pesimizmo ir nostalgijos aimanėje, pa verčiant jas neišsemiamu kovos už laisvę šaltiniu, prarado vieną iš savo stipriausių ažuolų. S.m. gruodžio 1 d. mus pasiekė liūdna žinia, kad Berne mieste, Sveicarijoje, po ilgos ligos į amžinybę negrižtamai iškeliavo dr. Albertas Gerutis, Lietuvos diplomatinės tarnybos narys, teisininkas, rašytojas, žurnalistas, paskaitininkas, nenuilstantis Lietuvos bylos pasaulyje propaguotojas.

Jo turininga ir įdomi biografija, jo raštai ir veikla - tiek lietuvių tarpe, tiek ir tarptautinėje plotmėje - pareikalautų daugelio tomų, nė kiek nemažesnių už jo paties parašytas Antano Klimo, Dovo Zauniaus ir kitų didžiųjų lietuvių biografijas. Jo istorinis veikalas LITHUANIA 700 YEARS susilaukė net keletos laidų, paplito po platųjį pasaulį diplomatų, mokslininkų, dvasiškų, istorikų tarpe, juos supažindinant su Lietuvos valstybės tragedija ir parodant skriaudą tautai, savo valstybingumą įrodžiusiai jau prieš 700 metų.

Prisimenu ...

Gražiame Berno priemiestyje, autobusu pasiekusi Karl Spittelerstrasse, ieškau 22 numerio. Aukšta, akmeninė tvora slepia namus, kurių rausvi ir juodi stogai, apkaityti medelių viršūnėmis, liudija gyventojų buvimą. Sveicarijos vidurvasario vakaras ramus, be vėjo ir be judėjimo triukšmo. Pasigirsta iš tolo lietuviški balsai. Esu punktu - lygiai šeštą valandą artinuosi prie įėjimo, jau nebandydama išskaityti numerio. Sugirgžda geležiniai varteliai ir juose pasirodo šypsantis dr. Geručio veidas. Jis iš tolo tiesia ranką pasisveikinimui. Jo rimtas amžius (1977 metų vasarą jam buvo ką tik suėję 74 metai) nespėjo išvagoti jo veido nei aptemdyti žydrių akių.

Prisimenu ...

Įėjus į erdvį, iš visų pusių aptvertą kiemą, kuriame jau laukė ponija Elena Gerutienė ir tuometinis Sveicarijos LB pirmininkas vet. dr. A. Kušlys, jaučiuosi kaip lietuviškame darželyje, kuriame gėlių lysvėse dominuoja tvarkingai susodintos rūtos. 'Aš jas iš Lietuvos parsivežiau' - su pasididžiavimu kalba ponija Gerutienė, pastebėjusi mano susidomėjimą rūtomis.

... Prisimenu skanius pietus

Dr. A. Gerutis, E. Gerutienė ir V. Plukas Berne 1985 m. pavasarį. Lietuvių Dienų nuotrauka

ir linksmus bei rimtus pokalbius, kurių bene pati pagrindinė mintis ryškiausiai išliko mano atminty: 'Jūsų Amerikoje tiek daug, jūs tokie pasiturintys ir energingi. Kodėl nuolatos kovojate dėl darbų pasidalinimo? Ar darbų jau pristigo?'

Prisimenu ...

Saulėtą sekmadienio rytą. Stoviu savo viešbučio tarpdury ir laikiu 'pasimatymo'. Elegantiški šveicariečiai, apsirengę sekmadieniniais drabužiais skrybėlėtos moterys su pirštinais, vyrai su tamsiomis skrybėlėmis ir skėčiais rankose užpildo šaligatvius, pasibaigus pamaldoms. Sekmadieninė nuotaika matosi praeivių veiduose, jaučiasi jų sulėtėjusiuose žingsniuose. Iš tolo pamatau dr. Geručio besiartinančią figūrą. Kaip tipiškas diplomatas, jis yra apsirengęs juoda eilute, dėvi juodą skrybėlę ir rankose laiko ... skėtį. 'Tikras šveicaras', pamanau. Jo maloni šypsena nušviečia rimtą išvaizdą. Tą dieną praleidžiu jo lydimą, lankant Sveicarijos federacijos sostinės Berno įžymybes, istorines vietas, muziejus, susipažįstant tiek su Sveicarijos istorija, tiek su įdomiais diplomatų gyvenimo užkulisiais. Jam kiekviena ambasada, kiekviena pasiuntinybė, kiekviena mokyklų institucija pažįstama. O jo - jo kolegos, pažįstami, bendradarbiai ...

Skaitau jo man rašytus laiškus ...

1979 m. spalio 29 d. laiško ištrauką cituoju ištisai:

'... Savaime mes, senojo kontinento gyventojai, ne per daugiausiai esame lepinami JAV ir Kanados lietuvių. Kasmet dalinama gal koks dešimtis įvairių premijų, bet neteko patirti, kad būtų atsižvelgta į Europoje gyvenančius tautiečius. Nors ir silpnomis, kukliomis pajėgomis - ir čia nemažai nuveikiama. Be abejo, tai pati galėtų, sakysime, pasakyti ir Australijos lietuviai, kurie irgi nemažai nudirba. Bet visa tai tik tarp kita ko, paprastas žmogiškas atsidūsimas' ...

Kadaise tuo klausimu esu ne kartą rašiusi. Ar ne gaila, kad jau per vėlu?

Toliau tame pačiame laiške seka jo numatytų paskaitų,

kelionių ir ruošiamų spaudai raštų sąrašas. Skaitau ir stebiuosi: kada jis visą tai spės atlikti? Tuo tarpu mūsų spaudoje vis dažnėja žinutės, kad 'Sveicarijos spaudoje plačiai rašoma Lietuvos ir Pabaltijo klausimais' - retai teuzsimama apie patį tos propagandos kaltininką ... Jo knyga vokiečių kalba 'Voelker in Ketten' (Tautos grandinėse) netrukus mane pasiekia drauge su mūsų pogrindžio 'Aušros' leidiniu vokiečių kalba. Abu paruošti dr. Alberto Geručio.

1983 m. sausio 9 d. laiške dr. Gerutis rašo besirengiąs ligoninę operacijai. Tą laišką jis baigia su jam charakteringa ir pranašinga mintimi: 'Turiu dar daug užmojų. Reikia skubėti'.

Prisimenu ...

Milžiniški oficialūs Lietuvos Respublikos ir jo asmeniškai archyvai guli tvarkingai iki pat lubų sukaltose lentynose didžiausioje jo namo patalpoje. Ten yra pilnas 'Vyriausybės Zinių' komplektas, diplomatinė korespondencija ir kita istorinė medžiaga, paveldėta iš jo pirmtakūnų ir jo paties kruopščiai rinkta. Koks bus

tų archyvų likimas? Juose yra bene patys turtingiausi, autentiški Nepriklausomos Lietuvos istoriniai dokumentai, kuriuos galima būtų rasti laisvuose Europos kraštuose.

Kitame laiške jis dėkoja už palankų Dovo Zauniaus biografijos įvertinimą ir kukliai prideda: ... 'mano pirmasis šefas, kurio dėka esu tas, kas esu' ...

Po laisvos Sveicarijos dangumi, joje išgyvenęs su savo mylima žmona Elena virš 45 metų, ilsėsis dr. Alberto Geručio kūnas. Tik jo dvasia liks gyva ne vien jo raštuose, bet ir jo šviesios asmenybės dėka, jam visą savo gyvenimą pašventus išimtinai tėvynės labui. Ar atsisveikinti istorikas, tinkamai įvertinąs tą ažuolą, kad parašytų jo biografiją, kuri visiems laikams mums būtų patriotinio įkvėpimo šaltiniu?

Poniai Elena! Gerutienei, po svetimu dangumi lietuviškų rūtų augintojai, dr. Alberto gyvenimo darbščiai ir ištikimai palydovai, priklausau mūsų visų gili užuojauta. Pradimo skausmu dalinasi ne vien bičiuliai ir pažįstami, bet visa mūsų tauta.

Mieli tautiečiai tėvynėje, tremtyje ir išeivijoje,

Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1986-ųjų Metų proga sveikiname Jus visus išsisklaidžiusius plačiame pasaulyje, linkėdami vieni kitiems meilės, vilties, stiprybės ir geresnės ateities.

Nežiūrint kur begyventume, visi lietuviai esame tos pačios tautos vaikai, broliai ir seserys. Mus visus jungia garbinga mūsų tautos praeitis, papročiai, tautinės ir valstybinės tradicijos, kultūra, kalba ir mūsų visų bendras tikslas — laisva ir nepriklausoma Lietuva.

Dauguma mūsų tautiečių okupuotoje tėvynėje viešai ar slapta dirba, kuria ir kovoja už savo tautos geresnį gyvenimą ir viltingesnę ateitį. Kiti, atsidūrę tremtyje ar Sovietų Sąjungos kalėjimuose, kenčia už savo tėvynę, tuo išreiškdami lietuvių tautos pasipriešinimą okupantui. Dar kiti, pasklidę laisvajame pasaulyje ir sudarę vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, siekiame išlaikyti tautinį sąmoningumą, kad galėtume daugiau ir geriau padėti savo broliams ir seserims tėvų žemėje pasiekti mūsų visų bendrąjį tikslą.

Artėjančios šventės tegul mums dar kartą primena, kad turime vieni kitiems padėti. Išeivijos lietuviams yra reikalinga dvasinė parama ir tautos meilė ateinanti iš tautos kamieno tėvynėje per asmeniškų ryšių, pogrindžio spaudą ir kitus santykiavimo būdus, kad mes išliktume sąmoningi lietuviai ir tvirtesni kovoje už Lietuvos laisvę. Okupuotoje tėvynėje, tremtyje ir kalėjimuose esantiems tautiečiams yra reikalingas išeivijos lietuvių nuolatinis rūpestis ir vieningos pastangos jų troškimams įgyvendinti.

Pradėdami Naujuosius Metus stiprinkime mūsų tautiečių tarpusavę pagarbą ir meilę pasiryždami padėti vieni kitiems ir bendromis jėgomis siekime laisvės Lietuvai.

Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!

Vytautas Kamantas
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdybos Pirmininkas

Mieliems bičiuliams ir pažįstamiems
linkime linksmų ir džiaugsmingų Kalėdų,
laimingų Naujųjų Metų žingsnių ir
sveikų dienų derliaus gražios ateities
keliuose! —

Valerija ir Balys
Augina

Draugus, bičiulius ir pažįstamus
sveikina ir linki
LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir
SVEIKATINGŲ NAUJŲ
1986 METŲ.

Jadvyga ir Antanas
Grinia

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

"VOLUNGES" DEŠIMTMETIS

Toronte veikia keturi choralai: Lietuvos kankinių parapijos — apie 40 dainininkų, kurių vadovas muz. J. Govėdas; Pranciškonų parapijos — apie 50 dainininkų, vadov. muz. V. Verikaitis ir muz. L. Marcinkutė; vyrų choras "Aras" — apie 45 dainininkai, kurių vadovas muz. V. Verikaitis ir mišrus choras "Volungė", vadovaujamas muz. Dalios Skrinkaitės - Viskontienės. Be šių minėtų chorų dar veikia keletas dainos vienetų, kurie aktyviai dalyvauja vietos ir kitų lietuvių kolonijų koncertų programose.

"Volungės" choras yra vienas iš šauniausių, kuris išsiskiria iš kitų chorų savo turtingu ir gausių dainų repertuaru. Š. m. lapkričio 16 d. šis choras atšventė savo veiklos dešimtmetį. Tai muz. D. Skrinkaitės-Viskontienės kantraus, pasiaukojančio darbo nuopelnas, kuri pradėjus su jaunosios kartos keliomis dainininkėmis, dešimtmetį jau šventė su mišriu chorą, su 38 dainininkais ir dainininkėmis.

"Volungės" choro repertuarą sudaro lietuvių liaudies dainos, glėsnės, lietuvių muzikų ir tarptautiniai kūriniai. Dešimtmečio laikotarpyje "Volungė" atliktoomis programomis atstovavo lietuvių Ottawos Parla-

mento rūmuose, koncertavo Anglijoje, Vokietijoje, JAV ir Kanados lietuvių kolonijose.

Dešimtmečio sukakčiai atžymėti, "Volungės" choras įdainavo 15 dainų į plokštelę ir lapkričio 16 d. surengė Prisikėlimo parapijos salėje koncertą, kurio turininga programa nustebino susirinkusius dalyvius. Puošnioje scenoje, kuri buvo panaši į turtingų rūmų kiemą su kolonomis, nuotaikingai pasipuošęs choras ne tik dainavo, bet kartu ir kūrė gyvus paveikslus, kurie keitėsi pagal kruopščiai surežisuotą planą. Šioje įžanginėje dalyje mišrus choras galingai atliko A. Vanagaičio "Mes padainuosim", L. Bernsteino "Naktis puiki" ir Schumanno "Čigonai".

Po šio įžanginio spektaklio moterų choras harmoningai atliko lietuvių kompozitorių sukurtas 5 dainas ir vyrai — J. Gaižausko ir A. Bražinsko kompozicijas. Koncertas užbaigtas torontiečio kompozitoriaus J. Govėdo sukurta dainų pyne "Greitai laikas bėga", kurią sudarė 5 dainos.

"Volungės" choro vadovė muz. D. Viskontienė yra labai dinamiška dainų mokytoja, dirigentė, kuri nuolat ieško naujų išraiškos formų dainai atlikti, kad ji suksambėtų ne tik su savo

grožio harmoningumu, bet ir būtų palydėta jos atlikėjų - dainininkų atitinkama veido išraiška ir judėjais. Žinoma, kai kas gali papeikti, kad toks efektų ieškojimas netinka klasiniams kūriniams. Tačiau šiame koncerte panaudota nauja dainos išraiškos forma veikė dalyvius labai teigiamai, nes choras dainavo daugumoje populiarių, lengvų žanro lietuviškas dainas.

Pasibaigus koncertui dalyviai "Volungės" dainininkus, jų vadovę-mokytoją D. Skrinkaitę-Viskontienę pagerbė sustoję audringais plojimais, kuri buvo apdovanota specialia juosta, gėlėmis ir jautriais padėkos žodžiais. Publika galingai sugiedojo "Ilgiausių metų".

Dešimtmečio proga dalyviai buvo pavaišinti sukaktuvine vakariene, kurie išklaušė daugybę sveikinimų žodžių ir raštu, skirtų "Volungės" ir jos vadovės atlikties kultūriniais darbais atžymėti bei pagerbti.

TARYBOS SUSIRINKIMAS

Lapkričio 26 d. Lietuvių namuose įvyko KLB Toronto apylinkės tarybos metinis susirinkimas. Dalyvavo 36 tarybos nariai ir keletas svečių. Pirmininkavo H. Stepaitis, sekretoriavo A. Sungailienė. Buvusio tarybos posėdžio išsamų ir gerai parašytą protokolą perskaitė Yčienė. Valdybos pareigūnai ir komisijų pirmininkai supažindino tarybos narius su atliktais darbais paskutinių metų veiklos laikotarpyje.

Pirm. A. Vaičiūnas savo trumpame pranešime priminė, kad buvo surengti šie renginiai: "Vilniaus" karalaitės rinkimų balius, Vasario 16 minėjimas, "Vilniaus" paviljonas tautybių Karavane Toronte ir Kanados Lietuvių dienos. Šie renginiai pareikalavo daug pasiaukojimo ir laiko ne tik iš valdybos narių, bet ir tautininkų. Vyko daug posėdžių ir pasitarimų ne tik su valdybos nariais, komisijų bendradabiais, bet ir buvo palaikomi ryšiai ir su kita-taučiais.

Izd. R. Budnikas pateikė pajamų ir išlaidų apyskaitą nuo 1984. X. 31 iki 1985. XI. 1. Apyskaita buvo aiški ir rūpestingai paruošta, dėl kurios neatsirado esminių klausimų. Pajamų gauta \$10,523, išlaidų — \$6,327. Solidarumo mokesčių surinkta \$3,303. Į šią apyskaitą nebuvo įrašytos Lietuvių dienų operacijos, nes dar vyksta atsiskaitymai pagal sąskaitas. Revizijos komisija patvirtino apyskaitą ir pareiškė pagyrimą išdinin-kui R. Budnikui už tvarkingą bei pavyzdinę finansinių operacijų tvarkymą.

Idomią spaudos apžvalgą padarė valdybos korespon-

dentas A. Gurevičius. Jis supažindino tarybos narius su "Tėviškės žiburiuose" ir "Dirvoje" paskelbtais rašiniais apie Kanados Lietuvių dienas, kurios įvyko š. m. spalio 11-13 d. d. Ypač kritiškai straipsniai buvo paskelbti "Tėviškės žiburiuose", atliekant valdybai paruošiamuosius Lietuvių dienų renginių darbus. Ši kritika užsitęsė net ir po Lietuvių dienų šventės, atsakant į apylinžės pirmininko naivius aiškinimus, nevykusiai ir ne vietoje panaudojant Evangelijos ištraukas. Reportažuose apie įvykusias Lietuvių dienas buvo padaryta rimtų kritiškų pastabų rengėjams.

Kitataučių informacijų ryšininkas K. Raudys paaiškino, kad yra palaikomi ryšiai su Toronto laikraščiais ir televizijų stočių vadovybėmis, kurie kartais atsiunčia į mūsų renginius savo reporterius.

Diskusijose buvo svarstomi ateities renginiai. Ilgokai buvo diskutuotas "Vilniaus" karalaitės rinkimų balius, kuris kiekvienais metais yra nuostolingas, jo parengimas komplikotas.

Nutarta šį reikalą palikti tvarkyti valdybai savo nuožūra, susitarus su lituanistinės mokyklos vadovybe. Diskusijose buvo pareikštas pageidavimas, kad mūsų kunigai švenčių progomis pamoksluose daugiau atkreiptų dėmesį į jų tautinę reikšmę išeivijoje, ko dažnai pasigendama naujosios kartos kunigų aiškinimuose-pamoksluose.

Kadencijai pasibaigus, į valdybą buvo išrinkti 5 nariai. Valdybos nariai renkami dviem metams rotacine tvarka. Naują valdybą sudaro 3 senieji nariai — A. Vaičiūnas, kun. J. Staškus, M. Abromaitis ir išrinkti — K. Raudys, M. Garbaliuskienė, V. Kulnys, V. Bačėnas ir Budrevičius.

Posėdis užtrukęs porą valandų vyko draugiškoje ir darbingoje nuotaikoje, kuris buvo užbaigtas Lietuvos himnu.

WAREHOUSE — SHEAR ROOM

Minimum 5 years experience steel warehousing & shearing. Apply in person Mon-Fri 9 A.M.-11 A.M.
CLEPRO INC.
6800 UNION AVE.
CLEVELAND, OHIO 44105
(54-57)

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajame pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073
Woodhaven, N. Y. 11421

Let the little children come to me.
—Mk 10:14

ST. JOHN OF GOD BROTHERS

"Serving God's Special Children"

The Healing Power of Christ takes many forms in today's world. One such form is a ministry to mentally handicapped children and their families. For over 400 years the Brothers of St. John of God have brought God's love through their prayer and ministry to the sick and handicapped and their loved ones.

Clip and mail

Father Pintan Whitmore, O.H.
St. John of God Brothers
Westville Grove, New Jersey 08093
(609) 848-4141

Write today
...for more
information

Please tell me more about becoming a
Hospitalier Brother

Name _____ Age _____

Street _____

City _____ State _____

Zip _____ Phone _____

CSW

Puikiausiai kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

Penktajam mokslo ir kūrybos simpoziumui praėjus

Antanas Juodvalkis

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas, prasidėjęs susipažinimo vakaru 1985 m. lapkričio 27 d. Jaunimo centro kavinėje ir užsibaigęs uždaromuoju posėdžiu gruodžio 1 d. didžiojoje salėje, praėjo pakankamai sklandžiai ir darbingai. Dar sunku tiksliai suskaičiuoti simpoziume dalyvavusių mokslininkų skaičių, skaitytas paskaitas ir jų atgarsį. Šiuo metu paminėsiu tik didžiuosius renginius ir įvykius.

Susipažinimo vakaras

Simpoziumas pradėtas susipažinimo vakaru, kurį vedė organizacinio komiteto narė Matilda Marcinkienė. Ketvirtojo mokslo ir kūrybos simpoziumo organizacinio komiteto buv. pirmininkas ir dabartinis tarybos pirm. Juozas Rimkevičius pasveikino atvykusius mokslininkus ir palinkėjo sėkmingo darbo. Organizacinio komiteto pirm. Ramojus Vaitys pasveikino kavinę užpildžiusius svečius, atvykusius simpoziumo dalyvius ir supažindino su jo vadovaujamo komiteto nariais, būtent: vicepirm. Irena Kerelienė, išdininku Kostu Burba, sekretore Audrone Tamošiūnaite, spaudos ryšininke Snieguole Zalatore, lėšų telkimo — Prane Masilionienė, registracijos vadove Alfa Budrionienė, literatūros-muzikos vakaro ruošėja Aldona Grininė, pokylio vadove Vilhelmina Lapienė, šio vakaro ruošėja Matilda Marcinkienė ir leidinio redaktore, rašytoja Nijole Užubaliene, kuri savo ruožtu iškviėtė talkininkus ir įteikė leidinį.

Pakviestas mokslinės programos komiteto pirm. dr. Jonas Bilėnas supažindino su pagrindinių mokslo šakų vadovais, būtent: griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros — dr. Bronium Jaselskiu, medicinos moks-

lų — dr. Jonu T. Daugirdu ir humanitarinių bei socialinių mokslų — dr. Algirdu Norvilu. Savo ruožtu jie pristatė atskirų sesijų vadovus.

Po žodinės dalies, Antras Kaimas pasirodė su nauja, šiam svarbiu įvykiui pritaikyta programa, linksmai nuteikusi vakaronės dalyvius. Šio vakaro programoje dalyvavo šie aktoriai: Jūratė Jakštytė, Vida Gilvydienė, Indrė Toliušytė, Eugenijus Būtėnas, Arvydas Vaitkus, Edvardas Tuskenis ir prievaidza Algirdas T. Antanaitis, garsai ir šviesos — dail Vincas Lukas.

Susipažinimo vakaras praėjo geroje ir draugiškoje nuotaikoje. Čia iš viso pasviečio sulėkė akademikai, užmezgė ar atnaujino ryšius, kurie palengvins kitų darbų ar susitikimų darbą ir planavimą.

Prie geros vakaro nuotikos daug prisidėjo gausios vaišės, paaukotos Alberto ir Irenos Kerelių šeimos. Nuosirdi jiems padėka.

Vaišės paruošė ir svečiams patarnavo šios moterys: Matilda Marcinkienė (vadovė), Zosė Adomavičiūtė, Juzė Ivašauskienė, Ada Lietuvninkienė, Sofija Plenienė ir Emilija Trimačienė. Padėka ir pagarba joms.

Atidarymo posėdis

Penktojo mokslo ir kūrybos simpoziumo atidarymas įvyko lapkričio 28 — Padėkos dieną, 13 val. Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje. Posėdį atidarė ir jam vadovavo organizacinio komiteto pirm. Ramojus Vaitys, į prezidiumą pakviėtą vyskupą Paulių Baltakį, mokslinės programos komiteto pirm. dr. Joną Bilėną ir tarybą sudarančių organizacijų atstovus: dr. Tomą Remeikį ir kun. dr. Viktorą Rimšėlį (JAV LB), dr. Ja-

Mokslo ir kūrybos simpoziumo atidarymo posėdžio prezidiumas. Sėdi iš kairės: Dr. J. Bilėnas, dr. V. Rimšelis, dr. J. Rėklaitienė, kun. J. Vaišnys, SJ, vysk. P. Baltakis, dr. T. Remeikis, dr. K. Ambrazaitis, arch. A. Kerelis.

Mokslo ir kūrybos simpoziume prie registracijos stalo. J. Tamulaičio nuotr.

Kartografijos parodoje. Rengėjas R. Žemaitaitis (dešinėje) duoda aiškinimus parodos žiūrovams. J. Tamulaičio nuotr.

niną Rėklaitienę ir kun. Juozą Vaišnį (Lit. inst.), dr. Viktorą Rimšėlį ir dr. Joną Valaitį — nebuvo (PLG s-ga) Juozą Rimkevičių (tarybos pirm.) ir Albertą Kerelį (PLIAS).

Pritaikytą šiai iškilmėi maldą sukalbėjo vysk. Paulius Baltakis. JAV ir Lietuvos himnus vedė solistė Margarita Momkienė, priitarian visai salei. Sveikinimus raštu atsiuntė gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir diplomatijos šefas bei Lietuvos atstovas Washingtono dr. Stasys Bačkis. Žodžiu sveikino dr. Tomas Remeikis, PLB valdybos ir simpoziumą sudarančių organizacijų vardu. Savo kalboje jis pastebėjo, kad simpoziumai apjungia visų mokslo šakų mokslininkus, veikia Lituanistikos institutas, studijų ir tyrimų centras, archyvai, lituanistikos katedra. Nebuvome ir nesame nudžiuvusi tautos šaka, kaip skelbia okupantų statistiniai. Linkėjo darbin-

gai ir kūrybingai dalyvauti numatytose programose.

Mokslinės programos komiteto pirm. dr. Jonas Bilėnas pranešė, kad simpoziume bus nagrinėjamos 39 mokslo ir kūrybos šakos, lyvaujant daugiau dviejų šimtų akademikų. Simpoziumų tikslas yra suburti viso pasaulio lietuvių mokslininkus ir pasidalinti turimomis žiniomis. Simpoziumai auga dalyvių skaičiumi, jaunėja ir atsiviežina, nes pusė dalyvaujančių mokslininkų yra jauni žmonės. Mokslininkai sudaro dinamišką intelektualų būrį ir yra jautrūs tautai bei savo bendruomenei. Jie dalyvauja visuomeninėse lietuvių organizacijose, rašo spaudoje ir dažnas jų matomas kitoje lietuviškoje veikloje.

Posėdžio vadovas R. Vaitys minutės susikaupimu paprašė pagerbti mirusius simpoziumų dalyvius. Džiaugėsi, kad visi pranešimai, išskyrus teisinius,

bus atliekami lietuvių kalba, praturtinant naujais terminais ir palaikant ją gyvą. Visi dirba be atlyginimo ir aukoja savo laisvalaikį lietuviybės išlaikymui. Ypatinę padėką pareiškė organizacinio komiteto nariams ir gausiems talkininkams, kurių pagalba įmanoma ši simpoziumų rengti.

Baigus atidarymą posėdį, R. Vaitys paprašė neišsiskirstyti ir dalyvauti bendrame posėdyje.

Bendras posėdis

Bendrinei sesijai vadovavo dr. Jonas Bilėnas ir supažindino su pranešėjais — Algimantu Gurecku ir Jonu Kavaliūnu.

A. Gureckas apžvelgė išeivijos lietuvių visuomeninę veiklą nuo pirmųjų ateivių iki šių dienų. Pirmoji išeivijos banga iki I-o pasaulinio karo, buvo ekonominio pobūdžio, taip vadinami duoneliautojai. Jie buvo mažai raštingi ar visiškai beraščiai, bet dideli patriotai vedė atsiskyrimo kovą su lenkais ir ją laimėjo. Steigė atskiras lietuviškas parapijas, mokyklas, leido laikraščius ir knygas, rėmė Lietuvos pastangas atgaunant nepriklausomybę, šelpė karo pabėgėlius ir t.t. Įsteigė ALTA, BALFA ir teikė pagalbą nuo karo nukentėjusiems.

II-ji lietuvių išeivijos banga atsirado po pastarojo karo, kai raudoniesiems komunistams antrą kartą okupuojant Lietuvą, daug lietuvių pasitraukė į Vakarų Vokietiją, o po 4-5 metų stovyklinio gyvenimo, emigravo į JAV, Kanadą, Australiją ir Pietų Ameriką.

ALTo nuopelnas yra apgynimas pabėgėlių (tremtinių) nuo grįžimo į Sovietijos okupuotą kraštą, prisidėjimas prie emigracijos vartų atidarymo į JAV ir tautiečių atgabenimas į šį kraštą iš DP stovyklų.

LB-nei priskirtinas nuopelnas už išgavimą diplomatų testinimo, Pabaltijo valstybių fondų sujungimą, užtikrinant ilgą laiką finansinę paramą.

(Nukelta į 12 psl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

giminėms ir draugams linki

Ona ir Antanas
Juodvalkiai

1985 m. Kalėdos.

Mokslo ir kūrybos simpoziumas...

(Atkelta iš 11 psl.)

Neigiamas reiškinys JAV Lietuvių Bendruomenės susiskaldymas, silpnas bendras pastangas politinėje ir visuomeninėje veikloje.

Pastaruoju metu Vakarų Vokietijoje atsirado ir III-ji išeivija. Ją sudaro repatrijantai iš okupuotos Lietuvos, gerai moką lietuvių kalbą. Pastarieji atlievino ir sustiprino lietuvių veiklą Vakarų Vokietijoje.

Jonas Kavaliūnas apžvelgė išeivijos lietuvių kultūrinę veiklą nuo pat isikūrimo iki šių dienų. Didžiausias lietuvių skaičius yra Amerikoje ir 1941 m. turėjo 133 parapijas. Švietimui skleistis steigėsi moterų vienuolynai, kurių vienuo-

lės mokytojavo prie parapijų įsisteigusiose mokyklose. Švietimas plačiu mastu skleidėsi išeivijos lietuvių tarpe. Buvo steigiami teatrai, chorai, operetės, operos, kviečiami dainininkai, ruošiamos dainų ir tautinių šokių šventės, skelbiami įvairūs konkursai. Ypatin- gai kultūrinė lietuvių veikla išsiplėtė po Antrojo karo atvykus naujesiems ateiviams. Sustiprėjo leidžiamų laikraščių redakciniai štabai, pagerėjo kalba ir turinys. Išleista šimtai poezijos ir prozos veikalų, Lietuviškoji 37 tomų ir angliškoji 6 tomų enciklopedijos, baigiama išleisti Lietuvos bažnyčių istorija, perspausdinama LKB Kronika (lietuvių ir kitomis kalbo-

mis), kuri pasiekia 3000 vyskupų ir daugelio valstybių vyriausybes. Veikia knygų, laikraščių ir žurnalo leidyklos, Vasario 16 gimnazija, Lituanistikos institutas, Tyrimų ir studijų centras, archyvai, Lietuvių Fondas ir kitos institucijos.

Sielojamės lit. mokyklų ir mokinių nuolatiniu mažėjimu, laukiame mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyvių talkos, įsijungiant į švietimo ir kultūrinį darbą. Paskutiniaisiais duomenimis, yra užsiregistravę 235 dalyviai, o antra tiek ar daugiau akademikų nedalyvauja, tai nepaprastai didelė lietuvių intelektualinė jėga. Jeigu ji plačiau įsijungtų į švietimo ir kultūrinę veiklą, tai pagyvėtų Lituanistikos instituto darbai, plačiau pajudėtų ir Lituanistikos katedra. Išeivijos kultūrinė istorija įsijungia į visos tautos istoriją ir sudaro nepaprastai didelį ir vertingą įnašą.

Po bendrinės sesijos, prasidėjo muzikos ir teologijos sesijos. Muzikos pirmai sesijai vadovavo Nijolė Kupstaitė, o teologijos — kun. Antanas Saulaitis, SJ. Atidaryta architektūros paroda ir sesija — Albertas Krelis. Lituanistikos katedros diskusijoms vadovavo prof. dr. Bronius Vaškėlis.

(Bus daugiau)

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUS
KRIAUCELIŪNO
PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireikšusiam raštais (lietuvių, anglų, ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetei (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptaru-

BALYS AUGINAS

ŠVENČIŲ SVEIKATOS PATARĖJAS

LINKSMŲ KALĖDŲ RECEPTAS

DUODU Jums šį švenčių patarimą
Draugiškai — be pinigų —
Kasgi šventėms honorarą ima
Iš gerų draugų?
Į svečius bėgiokite baltais arimais —
Mašinas palikę prie žilos obels —
Mano receptas rašytas patyrimo rimais,
Tad ir moksliskai į sąžinę pabels:

Tauraus gėrimo tik gramą vieną
Tris kart imkite Kalėdų dieną,
Jei "po du" jūs būsite ketinę —
Smegenys linksmai ims trypt suktinį,
Valsą šoks eglutė su žvakutėmis —
Jūs stebėsit ją blausiom akutėmis,
Kad ji sukasi prieš jus ratu,
Keldama pagundą skrist kartu — —
Jei ragausite "trečios" —
Žvaigždės žvelgs iš apačios — —

Tokiais atvejais nekartą
Pakartot receptą verta:
Rankom virpant, kelkit skales kvortą,
Užsikandę kash torto —
Jei bus kūnui per saldu —
Dėl kartumo — džino du — —
Ir po to, sveikatos dėlei,
Pailsėkit valandėlei:
Tyliai — ant pirštų galų —
Kelkit tostą po stalu!

Ir sapnuosit sapną linksmą
Per šventas Kalėdas —
Galva sukas, kojos linksta —
Dingsta visos bėdos — —
Pošventiniam ilgesy
Nuo linksmybių
Turim gydytis visi!

Ir patarsiu: — jau po švenčių,
Kad dvasia neliūstų —
Lengvinkite kūno kančią
Dubeniu rūgščių kopūstų! —

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Temos — 1. KAIP VERTINTI TAUTYBĘ IŠEIVIOJE, ir 2. TAUTINIAI HEROJAI IR JŲ ĮTAKĄ LIETUVYBĖJE.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą, iki 35 metų amžiaus, dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent penkių (5) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti anksčiau minėtom tautinėm temom.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi premijos už geriausius rašinius —

I premija — \$500.00,

II premija — \$250.00.

Premijų paskirstymui, jury komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1986 m. vasario mėn. 15 d. (pašto atspaudas) sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Vida Jonušienė, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA

JONAS ŠVOBA

Nepriklausomos Lietuvos istoriniai įvykiai. Išleido Vilties leidykla. Mecenatas — ALT S-gos Detroito skyrius. 424 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Jono Švobos knygą Seiminė ir prezidentinė Lietuva.

Pavardė ir vardas

Adresas

si asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

Eugenijaus Kriaučeliūno
Premijos komisijai
12500 Pawnee Road
Palos Park, Ill. 60464.

WANTED EXPERIENCED
PLASTIC EXTRUSION OPERATORS
Prefer experienced in tubing and rod
background. Salary commensurate
with experience, excellent benefits.
Steady work for qualified personnel.
Rotating shifts.
Call 717-866-7571
or apply
T & S DENTAL & PLASTICS CO. INC.
82 W. King St.
Myerstown, Pa. 17067 (45-1)

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
avininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

Toronto Aras dainavo Bostone

St. Santvaras

Gan dažnai paaimanuojam, kad išeivijoje nyksta lietuvių chorai. Tiesos toje aimanijoje nestinga. Nors kai kada drąsiau balsu pasigiriam, kad Lietuva - gražių ir savaimingų dainų šalis, tačiau mūsų jaunimas, kuris visur ir visada mėgsta dainuoti, choram savų balsų lyg ir pavydi - jei dainuoti ateina, tai tik vienas kitas lašas. Iklimpome keistame ir užburtame rate: ten, kur atsiranda gabus choro vadovas, choro dalyviai nepajėgia susidrausminti, nelanko repeticijų ir tokiu būdu gera chorvedį praranda; ten, kur susidarytų išpūdingas būrys norinčių dainuoti - nėra sugėbančio ir patrauklaus chormeisterio. Atseit, išeivijos chorų nykimo priežastis - vis ta pati sena ir chroniška nesusklausymo, gal tiksliau - 'nesusigiedojimo' liga.

Kiek ausys pajėgia išgirsti, lietuvių chorai dar tarpsta Toronto mieste, Kanadoje. Ten dar neseniai stipriai ir darniai skambėjo St. Gailevičiaus vadovaujamas Varpas, ten dar ulba Volungės, ten dar galinagai skamba ir Aro giesmė, ten dar nenutilo bažnytiniai ir kt. chorų sambūriai. Tokiu chorų gyvastingumu gal dar gali pasidžiaugti Chicaga, nes ten tebedainuoja iškilusis Operos choras, Dainava ir kt. choriškai vienetai.

Lapkričio 24 d. 3 val. po pietų sklidinai pripildėm Amerikos Lietuvių piliečių d-jos III a. salę Bostone, norėdami paminėti Lietuvos kariuomenės atkūrimo 67 metų sukaktį ir pasiklausyti koncerto, kurio turiningą programą atliko Toronto vyrų choras Aras, vadovaujamas solisto ir muz. Vaclovo Verikaitis, akompanuojamas muz. Jono Govėdo. Visi, kurie į tą minėjimą-koncertą atėjom, grįžom į namus pakiliai nusiteikę, su darniais ir galingai skambančiom Aro dainom ausyse ir širdyse.

Kariuomenės atkūrimo šventę Bostone surengė Ramovės sk. valdyba, kurią šiemet sudaro pirm. Jonas Starinskas, nariai Martynas Dapkus ir Antanas Andriulionis. Minėjimą trumpu ir sklandžiu žodžiu pradėjo pirm. J. Starinskas. Programai rūpestingai vadovavo energingas Saulius-gos veikėjas inž. Juozas Stašaitis (ta proga keliolika minučių buvo skirta šauliam pagerbti). Šventės invokacija paskaitė klebonas kun. Albertas Kontautas. Vėliavų įnešimu ir kt. to pobūdžio apeigom rūpinosi Vl. Bajerčius. Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos kariuomenės atsargos karininkas Jonas Rūtenis, mūsų tarpe pažįstamas kaip dailiojo žodžio ir dailės meno vyras, kaip LB veikėjas. Nesunku buvo išgirsti, kad J. Rūtenis savo kalbą buvo parengęs su atsidejimu, mintis paryškino tiksliom citatom, paskaitą paskaitė su

isijautimu ir gera išraiška, nesigėrėdamas kasdienybės debesim, bet pasidžiaugęs prapiedrulių šviesa.

Toronto arams Bostone darbo nestigo. Lapkričio rytą jie giedojo Sv. Petro liet. parapijos bažnyčioje, o tos dienos popietėje jų laukė stambi ir nelengva koncerto programa. Jau bažnyčioje išgirdom, kad arai gieda ir muzikuoja, o tai 'pranašavo' idomią vokalines muzikos šventę. Jų koncerto

Vaclovas Verikaitis

programa buvo tikrai turtinga - su bisais jie padainavo 27 chorines dainas. Klausėmės ne tik dailaus ir darnaus dainavimo, bet ir kai ką naują išgirdom - muz. J. Govėdas Toronto vyrų chorui Arui paruošė dainų maršų pynes, sukurdamas jom įvadás, akompanimentus, dainas ir maršus atskirdamas savaimingom fortepioninės muzikos įtarpom. Populiarios dainos ir pažįstami maršai, atsidūrę tokiuose cikluose, dainuojami bet sustojimo, suskambėjo kaip gerai nušveisti sidabro gabalai.

Pradėję savo koncertą St. Simkaus himnine daina 'Lietuviai esame mes gimę', arai tuoj kibo į minėtą Dainų pyne, kurią sudaro J. Naujalio 'Lietuva brangi', A. Mikulskio 'Kalniškės mūsų', St. Navicko 'Leiskit į tėvynę', A. Simučio 'Stoviu aš parimus', A. Gečo 'Pražydo jazminai' ir J. Bertulio 'Sirdis dar žydi, dar jauna'. Maršų pyne, kuria koncertas buvo baigtas, supina šie kūriniai: J. Gaidelio 'Mes žengiam', K.V. Banaičio 'Žygis į Vilnių', V. Kuprevičiaus 'Pajūriais, pamariais', A. Balsio 'Jūreivių daina' ir Br. Jonušo 'Ramovėnai žengia'. Be to, kaip atskiras chorines dainas, Aras dar padainavo Vyt. Juozapaičio haramonizuotas liaudies dainas 'Ant kalno karklai siūbavo' ir 'Sutrinko keleliai', H. Schroderio 'Keleivio daina' V. Mikalausko 'Lopšinė gimtinei ir motinai', J. Budrevičiaus 'Visos žmonos tokios pačios', C. Cromerio 'Į tėvynę grįžt norečiau', G. Verdi vergų dainą iš op. 'Nabucco', A. Raudonikio 'Atžygiuoja mūsų pulkas', E.H. Griego 'Jūra ir krantas', Vyt. Juozapaičio

Toronto vyrų choras "Aras" atliks meninę programą Bostone kariuomenės šventės minėjime.

'Kvietimas į Sūduvą', S. Navicko 'Mano gimtinė', amerikiečių dainą 'Mano kaimas' (tos dainos solinę dalį dainavo choro vadovas V. Verikaitis). Kaip regim, dainų puokštė yra tikrai stambi, įvairi ir spalvinga.

Svarbiausia, žinoma, yra mįslė, kaip Toronto arai tas dainas nugalėjo. Daugelis turėtų žinoti, kad XX a. lietuvių chorinio dainavimo kultūra yra aukštai iškilusi, ne vienu atveju pasiekusi profesionalumo lygį, laimėjusi pergalės tarptautinėse chorų varžybose. Toronto Aro vyrai ne vieną dainą taip padainavo, jog teko pamiršti, kad scenoje stovi dainos mylėtojų choras. Balsai išlyginti ir apdailinti: tenorai skamba kaip tenorai (vieną girdėjom tokį, kuris ima aukštas natas), baritonai (ypačiai dailūs ir sodrūs) ir bosai - kaip baritonai ir bosai. Aplamai, arų dainavime aiškiai girdima balsų darna, pušiausvyra ir balsinė apdaila, subtilūs piano ir pianissimo, galingi forte ir fortissimo. Kūrinių interpretacija nesimuša į efektų darymą, daugiau dainuojama ir muzikuojama, stengiantis atverti dainos mintį ir grožį. Ir visas minėtas dainas Toronto arai dainuoja mintinai, dainuoja su entuziazmu ir su regima dainavimo meile, pakludami kiekvienam choro vadovo V. Verikaitis mostui (teko nugirsti, kad keli vyrai važinėja į repeticijas Torontan iš Hamiltono, tai gi šimtą km., sudėjęs 'ten ir atgal'). Kol Toronto Aras tebėra gyvas - šiuo metu jame dainuoja virš 40 vyrų - turėtų jį į savo kiemus pasikviesti visi didesnieji JAV lietuvių telkiniai - neapsiviltų, o turėtų ne vieną paguodos akimirka.

Be abejo, Toronto arai patys vieni tokio chorinio dainavimo lygio nepasiektų. Aro dirigentas ir jo siela yra muzikas ir solistas (baritonas) Vaclovas Verikaitis (aišku, jis dirigavo ir Bostone surengtam koncerte). Pats būdamas dainininkas, Verikaitis puikiai pažįsta žmogaus balso prigimtį, žino kiek galima iš tos medžiagos darnaus skambėjimo išgauti. Toksai chormeisteris, kuris pats moka dainuoti, sugeba kitus dainuoti paslapčių pamokyti ir rasti vokalines muzikos kūrinio esmę ir prasmę, yra Aro palaima. Tik V. Verikaitis pastangų dėka To-

ronto arai savo dainavimu taip aukštai pakilo. Žinoma, čia reikia tarti padėkos ir pagarbos žodį ir talentingajam Aro talkininkui muz. J. Govėdai - jis buvo puikus akompaniatorius koncerte!

Leisdamas chorui valandėlę atsikvėpti, sol. V. Verikaitis pats vienas padainavo J. Naujalio dainą 'Oi neverk, motušėle' (žodžiai Maironio) ir Vyt. Klovos Udrio dainą iš op. 'Pilenai' (žodžiai Mackonio). Klausytojų plojimams nerimstant, pridėjo dar išraiškiai ir nuotaikingai padainuotą Planckto ariją iš op. 'Kornevilio varpai', kurią andai taip gražiai ir nepamirštamai dainuodavo Ant. Kučingis (arijos tekstų vertėjas - Balys Sruoga) V. Verikaitis turi plataus diapozono ir tikrai gražaus tembro baritono balsą, tvirtai ir su patyrimu valdomą, atsiveriantį subtiliom spalvomis, kurios dainuojamam kūriniui teikia žavaus gyvastingumo. Greta dirigavimo Aro chorui, tos solo dainos buvo tarsi atskira V. Verikaitis dovana Bostono lietuviams. Solistui darniai akompanavo muz. J. Govėdas.

Kaip jau buvo tarta, Aro koncertą Bostone surengė Ramovės sk. valdyba. Turbūt ir aiškinti nereikia, kad iš Toronto į Bostoną pakviesti 40 vyrų - tai jau yra ir žygis, ir rizika (deja, Bostono lietuvių 'didybės' legenda regimai ir sopulingai gėsta). Progai pasitaikius, čia rašantysis su šypsena pirm. J. Starinską paklausė: 'Ar nepabūgoti tokį didelį chorą į Bostoną kviešti, ar neįklimpsite į nuostolių pelkę?' J. Starinsko atsakymas (taip pat su šypsena): 'Mudu su Martynu Dapkum iš anksto sutarėm

- jeigu bus nuostolių, juos padengsim iš savo kišenių. Argi mes esam skurdžiai?' Tai va, kaip šiuo metu Bostone yra rengiami aukštesnio meninio lygmens koncertai! Ir tai ne pirmas toks renginys - pernai ta pati ramovėnų valdyba buvo pasikvietusi Perkūno vyrų chorą iš New Yorko, o užpernai kažką panašaus buvo surengusi. Nė vienas renginys nuostolių nedavė, kaip atrodo, tos bėdos neatlėkdino ir Toronto arai. Už ryžtą ir drąsą reikia nuoširdžiai padėkoti ir pirm. J. Starinskui, ir valdybos nariam Mart. Dapkui ir Ant. Andriulioniui - šauniems Bostono ramovėnams, kurie taip gražiai ir sėkmingai įsijungė į kultūrinę veiklą.

Iš Toronto į Bostoną atkilusius arus valdyba apnakvino motely, o jų maitinimu rūpinosi p. Antanina Starinskienė, pasikvietusi darbščius Bitylių (didžiosios raidės jos visos nusipelnė!) būrį. Po koncerto tos pačios puikios moterys surengė vaišes ne tik Aro vadovui V. Verikaitiui su žmona, muz. J. Govėdai ir visiems chorisams, bet ir dar gal 300 viešnių bei svečių, kurie atsilankė į Lietuvos kariuomenės šventę ir į Aro koncertą.

Kai tokie gražūs ir planingai surengti įvykiai prabėga, kai pažvelgi į juos iš visų pusių, tai ir viltys dar nedrįsta mirti ...

**• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.**

ŠV. KALEDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikina savo mielus klientus

"Amber Holidays"

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway,

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Aldona Adomonienė, Albina Rudžiūnienė
ir bendradarbiai.

APIE TAUTOS FONDA IR JO UŽDAVINIUS

Tautos Fondas yra finansinė organizacija, pasirinkusi tikslą mūsų kultūrinę ir politinę veiklą finansuoti. Jį įsteigė Vlikas, ir keletus metus veikė, kaip Vliko išdas, bet dabar jau pagrindinai persitvarkęs ir daug metų veikia savarankiškai, tvarkydamasis pagal savo įstatus, nors ir su svariu Vliko balsu svarbiausiose sprendimuose.

Lėšas sudaro aukos, gaunamos per Vasario 16 d. minėjimus ir kitomis progomis, o paskutiniaisiais metais ir testamentiniai palikimai. Veikdamas tyliai ir mažai besigarsindamas, Tautos Fondas betgi pajėgė sutelkti apie save daug tūkstantinę jo tikslams neabejingų tautiečių šeimą, remiančią jį pastoviai ir dosniai, o per jį ir Vliką visuose jo darbuose.

Siekdami skaitytojus geriau supažindinti su Tautos Fondu ir jo darbais, paprašėme jo valdybos pirmininką Juozą Giedraitį atsakyti į kelis mums rūpimus klausimus.

— Per paskutinius keletus metus Tautos Fondas išaugo į įspūdingą finansinę organizaciją, išplėtusią savo veiklą visoje mūsų išeivijoje. Kokios priežastys, kad mūsų visuomenė, tokia palanki Tautos Fondui, taip mažai iš mūsų spaudos žino apie jį patį ir apie jo darbus?

— Nežinau. O gal ne visa spauda palanki Vliko finansuotojui... Kalti ir mes, tikriausiai — mūsų tautumas. Pasigarsinimai kaštuoja daug pinigų, o mes nenorėjome Lietuvos laisvės reikalams suaukoti pinigų leisti pasigarsinimams. Bet dabar matome, kad tai bloga taktika, ir ją reikės keisti, tuo labiau, kad kiti besigarsindami taip mus nustelbia, jog daugelis jau nesusigauja netgi tarp panašių fondų vardų.

— Dažnas dar ir dabar Tautos Fondą maišo su Vliku. Netgi renkant aukas per Vasario 16 d. minėjimus, ši klaida nėra reta ir aukų lapuose. Koki Tautos Fondo ryšiai su Vliku ir kokia jų giminystė?

— Tautos Fondas yra plačiu mastu organizuotas lėšų telkėjas kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Jis palaiko ir remia a) rinkimą ir skleidimą informacijų apie politinę, kultūrinę, ekonominę, religinę bei demografinę padėtį Lietuvoje, b) leidimą ir platinimą knygų ir kitos informacijos apie Lietuvą ir lietuvių veiklą už nepriklausomybės atstatymą ir c) lietuvių tautinės kultūros puoselėjimą ir perdavimą ateinančioms kartoms. Kadan-

gi šiuos uždavinius atlieka Vlikas, Tautos Fondas jį remia ir glaudžiai su juo bendradarbiauja.

Seniau Tautos Fondas buvo lyg ir Vliko dalis, jo išdas. Nuo 1973 m. jis jau savarankiška korporacija, nors ir su svariu Vliko balsu metiniuose suvažiavimuose, renkančiuose organizacijos vadovybę ir nustatančiuose veikimo gaires.

— Prie Tautos Fondo veikia ir Lietuvos Laisvės Išdas. Kokia jo paskirtis ir koki būdu telkiamos jo lėšos?

— Lietuvos Laisvės Išdas yra atskira organizacija, pavaldi Tautos Fondui. Jo turtas neliečiamas, tai kraštis ateities Lietuvai. Tik palūkanos dabarties uždaviniams. Lietuvos Laisvės Išdo pajamas sudaro testamentiniai palikimai ir per rinkliavas surinktos jam skirtos aukos. Lietuvos Laisvės Išdas tebėra nauja organizacija, bet jau radusi gražų atgarsį žmonėse.

— Tautos Fondo pradžia buvo labai kukli, bet dabar jis jau organizacija, aprėpianti visą mūsų išeiviją. Koks jo finansinis pajėgumas? Kuo daugiau jis remiasi: paskirų aukotojų įnašais, palikimais ar kt.?

— Taip, pradžia buvo labai sunki, bet dabar tai jau praeitis. Jei 1977 m. kasoje turėjome tik apie 73,000 dol., tai šiandien jau turime apie 258,000 dol. Tautos Fondo ir apie 310,000 dol. Lietuvos Laisvės Išdo kasose. Su visomis kitomis nuosavybėmis šių dviejų organizacijų turtas dabar siekia apie 600,000 dol. Kadangi darbų daugiau ir daugiau, Tautos išlaidos taip pat kasmet didėja, ir mes visomis išgalėmis stipriname Lietuvos Laisvės Išdą, kad jo talka palūkanomis mums būtų realesnė.

Palikimais iki šiol jau gavome apie 180,000 dol. Nors palikimus telkiame tik nuo 1977 m., bet rezultatai jau geri ir ateityje žada būti dar geresni. 1984 m. Tautos Fondas ir Lietuvos Laisvės Išdas turėjo 244,453 dol. pajam., šiais metais padėtis panaši. Per pirmuosius šių metų aštuonis mėnesius aukomis ir testamentais jau esame gavę apie 160,000.

— Kokiems tikslams ir kokiems darbams naudojamos Tautos Fondo lėšos? Kokiomis kalbomis leidžiami Elta biuletiniai, kam jie siuntinėjami ir koki jų tiražai?

— Vliko ir Tautos Fondo įstaigų patalpoms ir tarnautojams išleidžiame apie 40,000 dol. per metus. Romos ir Vatikano radijo sto-

tys per metus į Lietuvą transliuoja 2000 valandų. Tai kaštuoja milijonus, bet mes nieko nemokame. Tautos Fondas apmoka tikrai politinių žinių redaktoriams, o tai — apie 8,000 dol. per metus. Pagal išgalės remiame rimtai politinį bei informacinį darbą dirbančias organizacijas ir atskirus asmenis čia, Australijoje ir kitur. Šiais metais svarbiausias uždavinys buvo parama baltiečiams, su r u o šusiems Kopenhagoje teismą, o po jo Ryžto žygį laivu Baltijos jūroje. Kaip žinome, dalyvavo lietuviai, latviai ir estai, laivu plaukė apie 300 žmonių, jų tarpe 54 lietuviai, o lydėjo 52 įvairių Europos kraštų laikraštininkai ir TV reporteriai, šį žygį, o kartu ir mūsų problemas išgarsinę visoje Europoje ir už jos ribų.

Eltos biuletiniai leidžiami septyniomis kalbomis. Lietuviškąsias ir angliškąsias laidas redaguoja prof. A. Lansbergis. Jos leidžiamos Brooklyne. Itališkąją Eltos laidą redaguoja prel. V. Mincevičius Romoje, prancūziškąją — Šlepetytė Venckuvienė Paryžiuje, vokiškąją — K. Baronas Vokietijoje, ispaniškąją — de Rosales Statkutė Venecueloje. Itališkosios Eltos medžiaga dažnai naudojama italų spaudoje, angliškoji skiriama JAV, Kanadai ir Australijai, prancūziškoji — Prancūzijai, Belgijai, Kanados Kvebekui ir prancūziškai kalbantiems Afrikos kraštams, ispaniškoji — Pietų Amerikai. Portugaliskoji Elta, kurią leidžiame kartu su latviais ir estais, skiriama Brazilijai. Šie svetimomis kalbomis leidžiami Eltos biuletiniai siuntinėjami atitinkamų kraštų parlamentarams, bibliotekoms ir spaudai. Bendras metinis visų Eltos biuletenių laidų tiražas — apie 90,000. Lietuviškoji Elta leidžiama 4200 egz. tiražu, siuntinėjama ne tik mūsų spaudai ir organizacijoms, bet ir visiems jos pageidaujantiems aukotojams.

Visų šių Eltos biuletenių laidų redagavimas, spausdinimas ir siuntinėjimas kaštuoja apie 45,000 dol. per metus. Tai didelės išlaidos, bet jos prasmingos. Eltos biuleteniais ir mūsų visuomenė, ir svetimieji rimtai ir pastoviai informuojami apie pavergtą Lietuvą ir mūsų problemas išeivijoje.

— Jau daug metų mūsų vedama aštri akcija prieš Vliką, kaip organą, besiremiantį "atgyvenusiu partijų likučiais", neturintį užnugario ir pasitikėjimo visuomenėje. Bet Tautos Fondas, su o r g a n i z u o t a s

remti Vliką, tebestiprėja ir jau pajėgė apjungti apie save kelių tūkstančių lietuvių šeimą, pastoviai jį remianti aukomis. Kiek Tautos Fondas turi rėmėjų? Ir ar tai ne įrodymas, kad Vliko užnugaris žymiai stipresnis, negu daug kas manome?

— Akciją prieš Vliką ir "partijų likučius" tebejaudiname, bet tai problema, kurios Tautos Fondas nesprenžia. Ją išspręs gyvenimas ir mūsų išeivija, kuri ir gaji, ir pakankamai sąmoninga. O kad ji, ši išeivija, jau dabar turi aiškų šiuo klausimu nusistatymą, parodo gausėjanti aukos Tautos Fondui, o tuo pačiu ir parama Vliko darbams. 1976 m. Tautos Fondas teturėjo tikrai 58,700 dol. pajamų, o 1984 m. jų gauta apie 244,000 dol. 1977 m. Tautos Fondui aukoję 418 žmonių, o 1984 m. jų buvo jau 2428. Per šių metų pirmuosius aštuonis mėnesius užregistravome 2219 aukotojų. Mūsų kartotekoje yra apie 5000 aukotojų adresų. O tai tik šio krašto aukotojai. Kiek jų turime Kanadoje, Europoje, Australijoje, nežinome, nes iš ten aukas gauname bendromis sumomis, bet negauname aukotojų adresų. Manome, kad Tautos Fondo šeimą sudaro apie 8000 lietuvių. Šie žmonės patys ir mažai beragunami susiranda ir Tautos Fondą, ir Vliką ir "balsuoja" ne balsavimo lapeliais, bet savo aukomis. Palyginkite šį skaičių su kitų organizacijų aktyvių narių skaičiais, ir tai bus atsakymas į jūsų klausimą.

— Tautos Fondas nesiriboja tikrai JAV. Kokiuose kifuose kraštuose esate išplėtę savo veiklą?

— Centrinę Tautos Fondo vadovybę sudaro 32 asmenys. Atstovybes turime Kalifornijoje, Chicagoje, Ohio, Michigane ir Floridoje, jose aktingi 65 asmenys. Anglijoje atstovybės pirmininku yra J. Vilčinskis, Kanadoje — A. Firavičius ir A. Vaidila, Australijoje — prel. Butkus ir inž. Lynikas, o jiems talkina iš viso 85 asmenys. Tai Tautos Fondo aktyvas. Visi šie žmonės, kaip ir mes centre, dirbame veltui, ir ne tik telkdami aukas, bet ir reikšdami visose kitose mūsų politinio ir kultūrinio darbo srityse.

— Koki Tautos Fondo santykiai su Lietuvių Bendruomene? Ar Vliko ir Lietuvių Bendruomenės tarpusavio trintis nekenkia Tautos Fondo veiklai?

— Korektiški. Ypač už JAV ribų. Lietuvių Bendruomenė yra daug mums priekaištavusi, kai nepasitenkindavome tik gaunamomis bendromis sumomis iš aukų, surinktų per Vasario 16 d. minėjimus, o pageidavome ir atskirų aukotojų pavardžių ir adresų, bet dabar jau ir ji pati mato, kad tie mūsų pageidavimai buvo teisingi, ir daugiau nesklandumų nėra.

V. C.

PRINTERS

Expanding business forms manufacturer has an immediate opening for experienced Web Offset Forms Pressmen, second and third shifts. Full benefits and more. EOE. Contact: Bob Blaurok at 313-547-6910. TOTAL BUSINESS SYSTEMS, 1341 Wanda, Ferndale, Mich. 48220. (481)

Supažindinkit savo bičiulius su DIRVA.

Atsiųskit jų adresus.

Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

APIE TESTAMENTŲ REIKSMĘ

LB Marquette Parko apylinkės valdyba, pirmininkaujama Birutės Vindašienės, dabar iškilusi į Vidurio Vakarų apygardos pirmininkes, suruošė š. m. gruodžio 6 d. Jaunimo centro kavinėje vakaronę. Kalbėtoju buvo tos pačios apylinkės valdybos narys advokatas Vytenis Lietuvninkas, savo įstaigą atidaręs Marquette Parko širdyje, Lithuania Plaza (69-je gatvėje). Advokatas išsamiai aiškino ne tik testamentų svarbą ir sudarymo būdą, bet ir kitas formas, vartojamas savo turtui tvarkyti. Viena iš paveikliausių ir pigiausių būdų savo turtui tvarkyti yra TRUST būdas. Čia paskirtas patikėtinis tvarko visus reikalus, bet laikytojas yra pilnas savininkas.

Bet kokį savo turto tvarkymo būdą pasirenkant, vis tiek reikia tartis su savo advokatu, kad nebūtų pralenukta su veikiančiais įstatymais. Kadangi nesu teisininkas, tai plačiau apie įvairius palikimų tvarkymo būdus nerašau, kad nepadarčiau "meškos" patarnavimo. Po pranešimo buvo paklausimų, į kuriuos prelegentas mielai atsakinėjo.

Marquette Parko apylinkės lietuviai galime pasidžiaugti, kad advokatas V. Lietuvninkas, gavęs diplomą, nepabėgo iš lietuvių apgyventos vietovės, bet išsikūrė mūsų tarpe ir teikia sąžiningą patarnavimą. Be to, retas atvejis, kad diplomuoti profesionalai jungiasi į LB veiklą ir apylinkės valdybą, savo patirtį bei sugebėjimus atiduodami savai bendruomenei.

Vakaronėi, vadovavo apyl. valdybos narė A. Likanderienė. Dalyvavo mažokai teisiniais klausimais besidominčių žmonių. Rengėjai susirinkusius, kaip įprasta, pavaišino.

JAUNIMO CENTRO POBŪVIS

Metinė, tradicinė Jaunimo centro vakarienė įvyko

gruodžio 8 d. Pradėta šv. mišiomis, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Maldos buvo skirtos už mirusius Jaunimo centro statytojus, rėmėjus, narius ir talkininkus.

Po pamaldų Jaunimo centro rėmėjai, užpildė erdvią didžiąją salę, kad net patarnautojos vargiai praskverbė tarp sukimštų stalų. Pokylį atidarė Jaunimo

Lituanistikos katedros reikalais Illinois universitete Chicagoje tarėsi (iš kairės) PLB Fondo reikalų vedėja Nijolė Balzarienė, Lituanistikos Katedros vedėjas profesorius dr. Bronius Vaškevičius ir PLB Fondo direktorė bei PLB vicepirmininkė švietimo reikalams Birutė Jasaitienė. J. Tamulaičio nuotr.

centro valdybos pirm. Salomėja Endrijonienė, pasiveikino svečius ir pakvietė vyskupą Brizgį sukalbėti malda.

Po vakarienos, šio pokylio rengimo komiteto pirm. Sofija Džiugienė, toliau vedama programą, į sceną pakvietė lietuviškąjį "Bob Hope" — aktorių Julijų Balutį. J. Balutis atliko humoristinę programą, pavaizdavo ubagų kelionę į atlydus ir daug anekdotinių škių. Programa neįprasta, bet buvo įdomi ir visų šiltai priimta.

Salomėja Endrijonienė pranešė apie Jaunimo centro tvarkymą, didesnius remontus ir naujus įrengimus. Paminėtinas gatvės šonuose automobiliams pastatymo juostų sutvarkymas, išpilant asfalto dangą, kainavusi 6,000 dol. Pagražinta, papuošta ir sutvarkyta apatinė (mažoji)

salė, kuri dabar dažniau naudojama, tvarkoma šildymo sistema ir kiti bėgantieji reikalai. Kad Jaunimo centras tebėra reikalingas, rodo renginių gausa. Čia vyksta koncertai, suvažiavimai, konferencijos, parodos, baliai, vestuvės, susirinkimai, simpoziumai. Pastarasis visą ilgąjį savaitgalį buvo užėmęs visas patalpas, o žmonės užė, kaip bitės avilyje. Viskam reikia pinigų ir darbo rankų. Daug pagerbti J. c. moterų klubas ir kratuvėlė. Joms išreiškė gilią padėką. Taip pat dėkojo valdybos ir tarybos nariams, rengimo komitetui bei talkininkams. Jų parama ir talka daug padeda išlaikyti Jaunimo centrą švarų, gyvą ir tvarkingą.

Jaunimo centro pobūvį užsklendė evang. vyskupas Anasas Trakis, padėkojęs Viešpačiui už teiktą pagalbą, paprašęs ir toliau savo apvaizda globoti visus Jaunimo centro darbininkus ir geradarius.

Po to, vyko dovanų traukimas. Kaip ir kiekvienais metais, vertingiausią dovaną — vyriškus kailinius padovanojo prekybininkas N. Buršteinas.

Džiaugiamės, kad Jauni-

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Lituanistikos katedros reikalais Illinois universitete Chicagoje posėdžiavo (iš kairės) PLB valdybos vicepirmininkas bei PLB Fondo direktorius Stasys Jokubauskas, PLB teisės patarėjas advokatas Saulius Kuprys ir PLB valdybos bei PLB Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas. J. Tamulaičio nuotr.

mo centro rėmėjų skaičius nemažėja ir visuomenė jį remia, ką parodė ir šis vakaras.

• ALT S-gos Chicago skyrius ir šiais metais, kaip ir praėjusiais, NAUJUJŲ METŲ sutikimą ruošia Lietuvių Tautiniuose Namuose. Pradžią 8 val. vak. Užsakant stalus (10 žmonių) arba paskiras vietas, prašome skambinti šiais telef.: 776-3547 (V. Lenkevičienė) arba 778-7707 (B. Kasakaitis).

Šokiams gros melodingas GINTARO orkestras. Vakariene ir šampanas viename asmeniui tekaštuos tik 20 dolerių.

Maloniai kviečiame visus tautiečius būti mūsų svečiais. Visi kartu praleiskime senų metų paskutines valandas, o Naujuosius Metus sutikime pakilioj nuotaikoj.

CICEROJE PAMINĖTAS ALOYZAS BARONAS

Prieš penkerius metus miręs rašyt. Aloyzas Baronas buvo prisimintas dviejuose minėjimuose — Chicago Jaunimo Centre ir Ciceroje — šv. Antano parapijos salėje. Pirmąjį jų surengė Rašytojų Draugija, o antrąją — LB Cicero apyl. valdyba.

Minėjimas Ciceroje įvyko lapkričio 24 d. ir jis sutraukė gana didelį publikos būrį. Gal dėl to, nes pats rašytojas Cicero kolonijoje praleido apie pusę savo gyvenimo metų ir buvo veiklus jos narys.

Cicero minėjimas buvo pradėtas pamaldomis šv. Antano parapijos bažnyčioje, o po to buvo persikelta į parapijos salę kur vyko paskaitos, meninė dalis bei kuklios vaišės. Apie A. Baroną, kaip rašytoją bei asmenį, kalbėjo jo geri draugai: dr. P. Kisieliū, A. Šatas ir A. Markelis.

Minėjimą pradėjo LB Cicero apyl. pirm. A. Šulaitienė, o visai programai vadovavo A. Markelis. A. Markelis taip pat supažindino su neseniai išspausdintu rašytojo A. Barono poezijos

rinkiniu "Daiktai kasdieniniai", kuri išleido velionies našlė Nijolė Baronienė.

Meninėje dalyje pasirodė akt. Laima Šulaitytė-Day ir Vitas Laniauskas. Pirmoji perskaitė A. Barono novelę "Pirmoji valanda", o antrasis — rašytojo humoristinių eilėraščių.

Minėjimo metu veikė A. Barono parašytų ar suredaguotų knygų parodelė. Čia buvo jo 25 grožinės literatūros knygos. Taip pat buvo ir vertimai į anglų bei latvių kalbas.

Po minėjimo vyko pabendraavimas bei užkandžiai, kuriuos pateikė LB Cicero apyl. valdyba. (eš.)

BOSTON

BOSTONE MIRĖ LIDIJA JAŠINSKIENĖ

Po ilgos ir labai sunkios ligos lapkričio 30 d. mirė ilgametė Bostono lituanistinės mokyklos mokytoja Lidiya Jašinskiene. Pačios velionės pageidavimu, laidotuvės buvo tik šeimai dalyvaujant. Palaidota gruodžio 3 d. Forest Hill kapinėse. Nuliūdime liko vyras Jurgis Jašinskas ir duktė Giedrė su vyru.

JERONIMO KAČINSKO KŪRYBA AUSTRALIJOS

Aktorė A. Gučiuvienė, gyvenanti Šalies senų žmonių tralijoje, kuri be kitų visuomeninių darbų, lietuvių radijo valandoje vadovauja muzikos ir dailiojo žodžio skyriui. Vieną paskaitą ji paskyrė supažindinimui su komp. Jeronimo Kačinsko veikla ir kūryba praeityje ir dabar. Jo muzikos transliacija įvyko spalio 18 d. Buvo perduotos Berklee muzikos kolegijos choro, prof. Brain O'Connell vadovaujamo, J. Kačinsko dainos mišriam chorui.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

GOVERNMENT JOBS \$16,040 - \$59,230 / yr. Now Hiring. Call 805-687-6000, Ext. R-5823 for current federal list.

\$60.00 PER HUNDRED PAID for remailing letters from home! Send self-addressed, stamped envelope for information / application. Associates, Box 95-B, Roselle, N. J. 07203.

(39-48)

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2649 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas.

Savininkai Fr. ir A. Šluta,
telef. (312) 778-2100

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

PUIKŲ "ATŽALOS" PASTATYMAI

Lapkričio 17 dieną Sydnėjaus Lietuvių Klube buvo pastatyta Sydnėjaus lietuvių teatro "Atžala" net du veikalai, tai Algirdo Landsbergio "Sudiev, mano karaliau" ir A. Čechovo "Jubiliejus". Šiais metais suėjo jau 30 metų, kai Sydnėje sėkmingai veikia šis meno ir teatro mėgėjų būrelis, kiekvienais metais duodamas po vieną ar daugiau, sceninių veikalų. Abu šiuos veikalus režisavo ir pirmajame vaidino Julius Dambrauskas.

Julius Dambrauskas, "Atžalos" režisierius.

Sydnėjaus lietuviškoji visuomenė mėgsta ir remia visus teatro pastatymus, taip ir šį kartą didžioji lietuvių klubo salė buvo perpildyta žiūrovais.

Pirmasis veikalas, kur be pačio režisieriaus, vaidino jauną aktorę Onutę Maksvytienę, buvo gal ne visai gerai žiūrovų suprantas. Scena vyko Vokietijos D. P. barake tuoj po karo. Nors abu aktoriai savo roles atliko tikrai puikiai, tačiau dialoginė scenos kalba buvo sunki ir gana nuobodoka.

Antrasis veikalas, nors pavadintas ir drama, žiūrovus nuteikė labai gerai, nes vaizduojami scenoje charakteriai ir pačio vaidinimo tema, visiems svečiams buvo daug geriau suprantama ir priimtina, todėl ir plovimų visiems artistams netrūko. Šiame veikale vaidino: Vytautas Bukevičius, nors ir pirmą kartą su "Atžala", tačiau banko direktoriaus rolė jam buvo gyvenimiškai natūrali. Danutė Karpavičienė profesionališkai suvaidino direktoriaus žmoną, Antanas Kramilius tipiškas banko buhalteris, Aldona Adomėnienė, Antanas Šarkauskas, J. Šarkauskas, D. Binkienė ir J. Šlitterienė. Dekoracijos Jolantos Janavičienės. Garsai — Kęstučio Ankauskas, techninis personalas — A. Adomėnas ir J. Janavičius. Dabartinis "Atžalos" administratorius, ku-

ris rūpinosi ir apšvietimu, yra Viktoras Šlitteris.

Pasibaigus vaidinimui režisierius ir artistai buvo apdovanoti gėlėmis ir kitomis dovanomis. Juos sveikino Sydnėjaus L. B. pirmininkas A. Giniūnas ir Melbourne teatro atstovė Aldona Butkutė. Po spektaklio artistai ir svečiai turėjo bendrą vakarienę, kurios metu buvo daugiau sveikinimų ir linkėjimų šiam darbingam ir geram Sydnėjaus teatro vienetui.

PAGARBA JULIUI DAMBRAUSKUI

Vienas iš žymiųjų ir gerųjų Sydnėjaus lietuvių "Atžalos" teatro artistų ir režisierių, yra gerai sydnėjiškiams pažįstamas Julius Dambrauskas. Tikras žemaitijos sūnus Julius ir charakterį turi tikrai žemaitišką. Sykį pasakęs ar užsidedęs ką padaryti, jis, truks ar plis, savo padarys. Atvykęs 1948 metais į Australiją, jis, kaip ir kiti buvę dipukai atliko 2-jų metų valstybinį kontraktą, vėliau nuolatinei apsigyvenęs Sydnėje, pradėjo su "Kovu" žaidė krepšinį, išmoko dažyti, pasidarydamas iškilus dažytojas - kontraktorius, o vėliau, turėdamas meniškąją gyslelę, arčiau susidraugauja su mūsų, gaila jau mirusiu, "keliaujančiu vaidila" Paulium Rūteniu ir pats įsijungia į teatrinių darbų ir prieš 30 metų, kartu su kitais jaužinomais artistais, kaip K. Dauguvietytė, St. Skorulis ir kt., pastatė K. Binkio "Atžalyną", nuo kurio vėliau ir Sydnėjaus teatras tampa "Atžala".

Šiandien J. Dambrauskas yra pilnas energijos. Be teatro jis dažnai pasirodo ir su kitais sceniniais bei muzikiniiais pasirodymais. Visuomet jis publikos yra mėgiamas ir laukiamas. Linkint mielam prieteliui Juliiui geriausios kūrybinės sėkmės tiek scenoje, tiek ir už jos, tikėsimės, kad ir po 30-ties metų, jis dar ilgai džiugins Australijos lietuvių savo pasirodymais.

ATSIGAVO LIETUVIŲ KLUBAS

Prieš pora metų Sydnėjaus lietuviai buvo tikrai susijaudinę dėl savo tų puikių Lietuvių Namų-Klubo, kuris dėl susidėjusių sąlygų ir brangaus priestato, buvo papuolęs į didelius finansinius sunkumus. Tačiau prarastas tarp Sydnėjaus lietuvių piniginis vėjus, aukojant ir skolinant beprocentinius pinigus, apmokėjo bankui skolas ir šiuo metu klubas vėl gražiai gyvuoja. Labai daug

Sydnėjaus lietuvių klubas.

prisideda nauja šio klubo valdyba — direktoriai, kuriems vadovauja buvęs Australijos Liet. B-nės pirmininkas inž. Vytautas Bukevičius. Gražu matyti, kai jis pats ir pulkas kitų padėjėjų, savaitgaliais dirba už baro, salėse ir kitur, tuo sutaupant daug pinigų. Ir šių metų pabaigoje, vyksiant Australijos lietuvių 36-jai Sporto šventei, be sportinių parengimų, visa kita vyks Lietuvių Klube. Nežinau ką sydnėjiškiai darytų, jeigu šio puikaus klubo nebūtų?

V. Bukevičius, Sydnėjaus lietuvių klubo pirmininkas.

ISKILIOJI MENININKĖ

Kukli, visuomet besišypsanti ir visuomet norinti padėti, yra mūsų iskilioji menininkė Jolanta Janavičienė. Net netikėtum, kad ji, kelis kartus savaitėje, vyksta į Sydnėjaus moterų kalėjimą ir ten skulptūrinio meno mokina moteris kalines, kurių tarpe ji yra labai populiari ir pavojaus jai tikrai nuo jų nėra.

Jolanta yra plačiai apvažinėjusi pasaulį, suruošdama daug savo darbų parodų, studijuodama ir savo specialybę gilindamasi pas žymius pasaulio menininkus Italijoje, Anglijoje, Freiburge, New Yorke ir kitur. Ji dalyvavo, be įvairių Australijos parodų, tarptauti-

nėse keramikos parodose Prancūzijoje, Italijoje, Londone, Amerikoje ir prieš du metus ji buvo Australijos vyriausybės oficiali atstovė Nepalo valstybėje, kur ji ruošė parodas ir mokė vietinius meno mėgėjus įvairius meninio mokslo. Jos kūrinių yra gana daug įvairiose pasaulio valstybių galerijose ir jos darbai jau yra kolekcionierių gaudomi.

Be savo meninio darbo Jolanta, kartu su savo vyru Jurgiu, kuris padeda spausdinti "Mūsų Pastogės" laikraštį, yra literatas ir keliauninkas, visuomet mielai prisideda ir prie bent kokio lietuviško darbo ar tai dekoracijų padarymo, ar tai bent kokio menišką darbo lietuviškai organizacijai ar tai savo darbų dovana bent kuriam lietuviško vėjus piniginiam parėmimui. Daug sėkmės, Jolanta, tegul tavo auksinės rankos dar ilgai, ilgai kurs tos menininius deimantukus.

DIRVOS REMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Br. Mozūras,
Ville St. Laurent 10.00
J. Matusevičius, Evanston 8.00
R. Tamulionis,
Birmingham 8.00
A. Kvietys, Dayton 3.00
V. Bakūnas, Los Angeles 3.00
A. P. Jasas, Chicago 25.00
V. Vaičaitis, Seven Hills 10.00
LB Cape Cod apylinkės
Valdyba 25.00
M. Tijiūnėlis, Euclid 3.00
T. B. Blinstrubai, Chicago 30.00
A. Tėvelis, Ancaster 8.00
J. Adomaitis,
Canandaigua 3.00
S. Mickienė, Midinah 15.00
M. Vansauskas, Lyons .. 8.00
S. Maurukas, Algonquin 3.00
B. Maciūnas, Woodhaven 3.00
Č. Kiliulis, Lexington .. 3.00
P. Radzickas, Ann Arbor 8.00
A. Vaitiekaitis, Detroit .. 3.00
J. Venckus, Coventry 3.00
Dr. T. Rymantas,
St. Petersburg 5.00

Jolanta Janavičienė

K. Karalis, Jacksonville 10.00
J. Gužaitis, Peotone 3.00
Br. Maželis, Euclid 8.00
R. Nemickas, Highland .. 8.00
U. Grincienė, Cleveland 3.00
M. Karaitis,
St. Petersburg 10.00
K. Česna, Worcester 13.00
V. Domeika, Fairfiled .. 3.00
S. Žadeikis, Hinsdale 8.00
A. Balsys, Kensington .. 3.00
P. Lukas, Elizabeth 25.00
J. Raila, Chicago 10.00
G. A. Lekšas,
West Springs 13.00
O. Liutermoza,
Pompano Beach 3.00
R. Česonis, Marietta 8.00
J. Jurgilas, MD,
Rancho Santa Fe 8.00
P. Dalinis,
St. Petersburg 10.00
S. Mačys, Cleveland 8.00
J. Skavičius, Parma 5.00
J. Petrauskas, Detroit .. 3.00
V. Civiškas, Cleveland 10.00
A. Krakauskas, Chicago 50.00
A. Reivitis, Juno Beach .. 5.00
J. Mekeša, Eastlake 8.00
T. Klova, Brooklyn 3.00
A. Česonis, Linwood 3.00
O. Mironaitė, Chicago .. 13.00
P. Vėbra, Chicago 8.00
J. Vodopalas,
Great Falls 5.00
J. Šarkauskas, Cleveland 3.00
S. Vaškys, St. Petersburg 6.00
Vl. Tervydis, Collinsville 5.00
A. Ambraziūnas,
Santa Monica 5.00
P. K. Skirmantas, Glendale 3.00
P. Ausiejus, Centerville .. 8.00
V. Mitchell, Taylor 1.00
I. Malakauskienė,
Watertown 8.00
Dr. V. Dubinskas,
Chicago 10.00
P. Endzelis, Riverton 13.00
V. Usas, Lakewood 5.00
J. Budrys, Ft. Lauderdale 3.00
V. Palubinskas, Cleveland 3.00
J. Stelmokas, Landsdowne 3.00
J. Velykis, Cleveland 20.00
A. Devenienė-Grigaitienė,
Santa Monica 5.00
A. Rukšėnas, Cleveland 3.00
E. Gantautas, Bridgeport 3.00
S. Baniulis, Chicago 5.00
A. Andriulionis, Boston .. 8.00
J. Brantas, Millbury 3.00
J. Cijunskas, Cleveland .. 8.00
J. Paukštienė, Chicago .. 1.00
J. Kaunas, Cleveland .. 8.00
O. Siliūnienė, Chicago .. 8.00
H. Gavorskas, Venezuela 3.00
Dr. G. Matienė, Brecksville 3.00
K. Petraitis, Cleveland .. 3.00
T. Jurcys, Palos Hills .. 8.00
J. Werbicki, Randolph .. 3.00
P. Dapkus, Toronto 3.00
Ign. Stankus, Cleveland 8.00
E. Čižinauskas, Freeport 10.00
Dr. P. Pečiulis, Chicago 15.00
K. Sakalienė, Surfside .. 8.00
J. Penkiūnas, Baltimore 8.00
E. Matulevičienė,
Worcester 25.00
St. Pociulis, Kenosha 8.00
M. Slavinskienė,
Singer Island 23.00
L. Kerulis, Chicago 3.00
M. Kizis, Palm Springs 10.00
O. Mekišienė, Los Angeles 3.00
L. Oksas, Los Angeles .. 8.00
D. Kižys, Cleveland 3.00
K. Bandzevičius,
Los Angeles 33.00
M. Račys, Toronto 13.00
J. Povilaitienė, Omaha 50.00
L. Izbickas, Roxbury 3.00
A. Giedraitis, Halifax 1.00
J. Laurinaitis, Australija 20.00
A. Gučiuvienė, Australija 3.00
Vl. Šniolis, St. Petersburg 27.00
M. Ambrose, Mt. Aicy .. 20.00
A. Šenbergienė,
Cleveland 20.00
K. Balas, Cleveland 8.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

JUOZAS STEMPUŽIS 25 METAI VALDŽIOS TARNYBOJE

Clevelando miesto ir Cuyahogos apskrities įstaigose daugiausiai dirba airiai ir italai. Toliau eina lenkai, slovėnai. Labai mažai šiose įstaigose dirba lietuviai.

1960 gruodžio 12 svarbi data visuomenininkui Juozui Stempužiui, nes tą dieną jis pradėjo dirbti Cuyahogos apskrities kontrolieriaus įstaigoje. Taigi prieš savaitę jis prisiminė 25 metų sukaktį valdžios tarnyboje. Tuo metu jis buvo vienintelis lietuvis didelėje apskrities administracijos įstaigoje, pačiame miesto centre.

Prieš trejus metus miręs Jonas Deraitis (John T. DeRichter), tada buvęs Superior Savings įstaigos prezidentas ir Tėvynės Garsų radijo rėmėjas, kartą užklausė J. Stempužį, ar jis nenorėtų dirbti valdiškojo įstaigoje. J. Deraitis, įtakingas Cuyahogos apskrities demokratų veikėjas, buvęs Ohio seimelio atstovas, pasisiūlęs pakalbėti su apskrities kontrolierium John J. Carney, kuris vėliau tapo apskrities teisėju. Už savaitės J. Stempužis buvo apskrities kontrolieriaus prekybos, pramonės ir asmeninių mokesčių departa-

mento tarnautojas. Pradžioje, žinoma, reikėjo skaityti storas knygas apie Ohio valstijos mokesčius ir susipažinti su darbo rutina. Po poros metų jis jau važinėdavo į tikrinti prekybinių mokesčių knygas. 1968 metais J. Stempužis paskiriamas inspektorių skyriaus vedėju. Parodęs tarnyboje stiprų administracinį talentą ir iniciatyvą, J. Stempužis 1975 buvo paskirtas departamento direktorium.

Per 25 metus keitėsi ir apskrities kontrolieriai. Demokratui J. J. Carney rinkimus pralaimėjus, kontrolierium tapo respublikonas Ralph J. Perk. Po jo atėjo George V. Voinovich, Vincent Campanella ir Matthew Hatchadorian, kuris 1982 metais rinkimus pralaimėjo (buvo blogi metai respublikonams). Apskrities kontrolieriaus įstaigą vėl užėmė demokratas, buvęs Ohio seimelio senatorius, Tim McCormack. Jauanas, populiarus, John Kenedžio stiliaus politikas. Ir šio naujo viršininko administracijoje J. Stempužis liko atsakingoje direktoriaus pozicijoje. 1985 gruodžio 12 jis kukliai prisiminė savo 25 metų valdinės tarnybos

Juozas Stempužis (kairėje) tarnybiniame pokalbyje su Cuyahogos apskrities kontrolierium V. Bacevičiaus nuotr.

sukaktį ir teisę išeiti į pensiją. Bet į pensiją jis dar neišėina. Kontrolieriaus Tim McCormack prašomas, J. Stempužis sutiko dar vienerius metus likti tarnyboje, o po to dirbti savo departamente kaip konsultantas.

Cuyahogos apskritis yra tryliktoji savo didumu vietoje Amerikoje. Apskrities ribose yra Clevelando miestas ir dar 79 miesteliai. Apskričiai moka mokesčius 40,000 prekybos ir pramonės įmonių, 70,000 asmenų moka specialius mokesčius už pinigų investavimą į bendrovių akcijas, bonus, mutual funds. J. Stempužio departamente dirba 35 tarnautojai, jie patikrina per metus apie 200,000 mokesčių pareiškimų. Visos operacijos atliekamos kompiuterių programomis. Iš prekybos ir pramonės įmonių kasmet surenka apie \$170,000,000, kurių 70% kontroljerius paskirsto apskrities viešosioms mokykloms. Iš investorių dividendų surenkama apie \$30,000,000, kurie paskirstomi apskrities bibliotekoms. Operacijų plotis ir atsakomybė yra didelė. J. Stempužis departamentą tvarkė pavyzdžiai ir pažangiai. Jo byloje — valdžios pareigūnų pagyrimų lapai, profesionalinių įstaigų padėkos laišakai.

Lietuviai irgi dažnai kreipdavosi į J. S. patarimų, rekomendacijų, pagalbos ar tiesiai tarnybos. Jis visuomet padėjo, visiškai nesisigarsindamas savo tar-

CUYAHOGA COUNTY AUDITOR

TIM McCORMACK

WISHES ALL ETHNIC FRIENDS

JOYOUS CHRISTMAS

and

HAPPY NEW YEAR

WIT PEACE AND FREEDOM

FOR ALL.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

CAROL BAGGOTT

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

KALEDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲ METŲ PROGA siunčiame sveikinimus su geriausiais linkėjimais visiems Lietuvių Tautinių Namų nariams, jų šeimoms ir visiems mūsų draugams, talkininkams.

Chicago Lietuvių
Tautiniai Namai

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Poetas Kazys Bradūnas Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje...

Poetas K. Bradūnas lapkričio 9 d. lankėsi Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos 8-je klasėje. Per keturias literatūros pamokas susipažino ir išnagrinėjo me K. Bradūno eilėraščius, kurie padėjo mums pažinti partizanų dąsą ir pasiaukojimą bei Sibiro tremtinių kančias. Todėl literatūros mokytoja Regina Kučienė pakvietė patį poetą pasikalbėti su mumis. Nors poetas turėjo barzdą, bet jis kalbėjo jaunatviškai ir įdomiai.

Rašytojas K. Bradūnas atsinešė daug knygų, kurių buvo ne skaitymui, bet iliustravimui. Savo pašnekės pradėjo sakydamas, kad Amerikoje gyvena daug tautų ir kalbama įvairiomis kalbomis. Kiekvienai tautai svarbi jos kalba, o ypač ji svarbi mums lietuviams. Lietuvių kalba reiškia labai daug kalbotyros mokslė. Kalbotyra yra mokslas, kuris studijuoja kaip atsirado viso pasaulio kalbos. Kalba yra pats svarbiausias žmogaus turtas. Poetas sakė, kad visos Europos kalbos išsivystė iš vienos protokalbės, tai yra kalbos, kurią prieš 10 tūkstančių me-

tų kalbėjo visi europiečių protėviai. Dabartinės studijos įrodo, kad tai yra lietuvių kalba. Kiekviename universitete studijuoją kalbotyrą turi imti lietuvių kalbos kursą. Savo studijose jie susipažįsta ir su lietuvių literatūra. Profesoriai yra svetimtaučiai, labai gerai išmokę lietuvių kalbą. Net ir Chicagoje, North-western universitete yra prof. Fordas, Penssylvanijoje — prof. Šmolštigas.

"Jei studijuoją kalbotyrą", pasakė K. Bradūnas, "lietuvių kalba yra raktas į visų Europos kalbų mokslą".

Poetas pagyrė mus, kad mes mokomės lietuvių kalbą ir literatūrą. Literatūra domisi bet koks profesionalas, būdamas kultūringas žmogus. Pavergtoje Lietuvoje egzistuoja literatūra. Ten yra mūsų tautos pagrindinis kamienas. Ten, jeigu rašo lietuvių literatūrą, tai yra prasminga. Tačiau ir čia gyvenančių rašytojų rašymas labai daug reiškia. Išeivių literatūra yra įnašas ir į savo tautos literatūrą, ir į pasaulinę literatūrą aruodą. Taip atsitiko su lenkais 19 šimt-

metyje. Pasitraukę į užsienį (Prancūziją), lenkų rašytojai sukūrė savo gražiausius kūrinius. Tų didžiųjų poetų tarpe buvo Micevičius, Slovackis ir Norvydas. Todėl ir mes turime nenusiminti, nes mūsų rašytojų kūryba domisi kitos tautos ir lietuviai pavergtoje Lietuvoje. Ten neleidžiama rašyti apie išeivijos literatūrą jau 40 metų. Lietuvoje yra išleisti du tomai Lietuvių poezijos anto-

logijos, maždaug nuo Mažvydo laikų, bet apie išeivijos 40 m. laikotarpį visai nepateko į tuos tomus. Todėl išeivijoje išleista išeivijos poezija, tokiu pat viršeliu, tokiu pat šriftu ir padarytas III-sis tomas. Šios knygos pareikalavimas Lietuvoje buvo labai didelis. Dabar yra ruošiamas Amerikoje III-sis tomas Lietuvių literatūros istorijos, nes pirmieji du tomai išleisti Lietuvoje ir juose visai neminima išeivijos literatūros istorija. Išeivijos kultūrinėje srityje atliekamas svarbus darbas, kurio negalima šiuo metu atlikti tėvynėje.

Sužinojome, kad maždaug už pusantrų metų švęsime 600 metų sukaktį nuo krikščionybės Lietuvoje įsigalėjimo. Šis įvykis bus plačiai paminėtas lietuvių visame laisvame pasaulyje. Tai progai poetas Bradūnas taip pat ruošiasi. Jis jau sukūręs ciklą eilėraščių naujai knygai, kuriai net pavadinimą turi — "Krikšto vanduo Joninių naktį".

Vėliau mokiniai pateikė poetui klausimų. Buvo paklausta, kodėl jis nevartoja slapyvardžio? Atsakyta, kad slapyvardžius vartojo tik Spaudos draudimo laikais. Nepriklausomoje Lie-

tuvoje slapyvardžių nebevartojo. Poetui Bradūnui patinka ir jo vardas, ir pavardė. Jo artimas draugas, poetas Alfonsas Čipkus, pasirinko literatūrinę pavardę Nyka-Niliūnas, kurią ir dabar vartoja.

Kitas mokinyš užklausė, kaip ilgai užtrunka parašyti eilėraštį? Poetas atsakė, kad sunku atsakyti. Eilėraštis yra kuriamas visą laiką: vakare, skaitant knygą, važiuojant autobusu, valgant ir pan. Įstringa eilutė, o tada tenka vargti, kol atrandi tinkamą sekančią ir t.t. Kartais užtrunka savaitę ar mėnesį.

Mums buvo įdomu žinoti, ar K. Bradūnas atsimena visus savo eilėraščius? "Gal ir galėčiau mintinai deklamuoti, bet geriau jaučiuosi skaitydamas", atsakė. Jis gerai prisimena poetą Antaną Miškinį, kuris deklamavo savo eilėraščius be rankraščių ar knygų.

Dvi literatūros pamokos prabėgo gan greitai ir įdomiai. Mes dėkojame poetui už atsilankymą. Mūsų visų vardu padėkojo Dalia Marchertaitė ir įteikė mokyklos metraštį "Atskleistos durys".

Adomas Didžbalis
Kr. Donelaičio aukšt.
mokyklos 8 kl. mokinyš

Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos mokytojai su poetu K. Bradūnu lapkričio 9 d. Iš kairės: direktorius J. Širka, A. Brazaitienė, G. Sturionienė, K. Bradūnas, A. Kučienė ir Tėvų komiteto pirm. R. Dumbrys. II-je eil.: J. Polikaitis, D. Polikaitis ir D. Bindokienė.

J. Tamulaičio nuotr.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

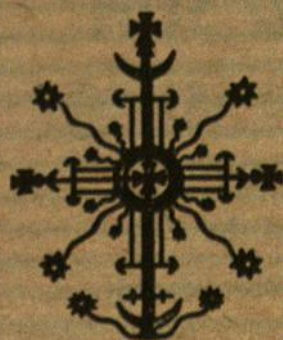
Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KALĖDŲ EGLUTĖ

Šv. Kazimiero lit. mokyklos Kalėdų eglutė įvyks š. m. gruodžio 22 d., sekmadienį, 11:30 val. Dievo Motinos parapijos didžiojo salėje.

Šiaudinukais papuošta eglutė kvies visus į ratelį. Mokiniai išreikš džiaugsmą Kalėdų belaukiant.

Kalėdų senelis ir 12 nyktukų atsilankys su dovanomis. Tėveliai prašomi paruošti dovanėles. Mokykla pageidautų, kad dovanėlės būtų knygomis. Dovanėles atnešti eglutės dieną ir įteikti salėje budinčiam mokytojiui.

Mokykla kviečia visus atsilankyti ir kartu išgyventi kalėdinę nuotaiką.

KUČIOS

Gruodžio 24 d. 8 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje ruošiamos bendros kūčios. Norintieji dalyvauti prašome skubiai iki gruodžio 20 d. užsiregistruoti klebonijoje tel. 431-5794 pranešant dalyvių skaičių. Kaina: suaugusiems \$7.00, studentams ir moksleiviams \$5.00 ir vaikams iki 12 metų velniui. Mašinoms pastatyti aikštė gerai apšviesta ir saugoma policijos.

Rengėjai Parapijos Komitetas. ((48-49)

• Šv. Jurgio kalėdinių pamaldų tvarka: gruodžio 24 d., antradienį, 8 val. vak. kūčių vakarienė. Po vakarienės 11:30 val. vak. bus parapijos choro kalėdinių kiesmių koncertas. Po koncerto 12 val. naktį bus Bernelių Mišios.

• Kun. J. Bacevičiaus, šv. Jurgio parapijos klebono, pavardė buvo per klaidą praleista po nuotrauka, gerbiant V. Benokaitį (Dirva nr. 48, psl. 15). Atsiprašome.

• LB Ohio Apygardos atstovų suvažiavimas šaukiamas 1986 m. sausio 12 d. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Pradžia 12 val.

Darbotvarkėje: Suvažiavimo atidarymas, buvusių LB darbuotojų pagerbimas, protokolo skaitymas, Apygardos valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, apylinkių valdybų pranešimai, pasisakymai dėl pranešimų, rinkimai Ohio Apyg. valdybos ir kontrolės komisijos, kiti reikalai ir uždarymas.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
linki visiems draugams ir
pažįstamiems.

Dr. Henrikas ir Tamara
Brazaičiai

KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga sveikiname gimines, draugus ir
pažįstamus.

Bronė Mainelienė
Algis Mainelis
Algis ir Nijolė-Rukšėnai

NAUJŲ 1986 METŲ SUTIKIMO BALIUS antradienį, gruodžio 31, LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

Pradžia 8 val. vak. Vakariene 9 val. vak. Vidurnaktį 12 val. trumpa Naujų Metų sutikimo programa.

Gražių prisiminimų naktis tęsis iki aušros. Garsusis JOE WENDELL ORKESTRAS apsups jus šokių muzikos garsais. Gėrimai ir šampanas veltui. Kaina tik \$25.00 asmeniui.

Būtinai turite dalyvauti šiame Naujų Metų sutikime. Vietas bei stalus skubiai rezervuokite Lietuvių klubo raštinėje telef. (216) 531-2131.

Rengia ČIURLIONIO ANSMABLIS ir LIETUVIŲ KLUBAS.

The Garden Center of Greater Cleveland (11030 East Blvd.) metų sezonams keičiamos dekoracijos ir gėlės. Dabar ten viskas pritaikinta Kalėdoms. Centro vedėjas A. Apanavičius sako, kad Kalėdų švenčių laikotarpį tikimasi aplankys 30,000 ekskursantų. Nuotraukoje A. Apanavičius prie vienos kalėdinės eglutės. V. Bacevičiaus nuotr.

• GEGUŽĖS 11 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Motinos Dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 24, 25, 26 D. Grandinėls šokėjų-muzikantų sąskrydis ir koncertas.

• BIRŽELIO 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų baigimas.

• SPALIO 11 D. Ohio Lietuvių gydytojų draugijos 30 metų sukakties metinis suvažiavimas ir balius.

OUR LADY

11030 East Park
Dr. 64,500.

Sales person wanted licencend. Full or part time.

GEORGE KNAUS
Realtor
481-9300

(48-49)

CLEVELANDO PARENGIMAI

• GRUODŽIO 22 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos Kalėdų eglutė.

• GRUODŽIO 31 D. Naujų metų sutikimas, rengiamas Lietuvių namų direkcijos ir Čiurlionio ansamblio.

• GRUODŽIO 31 D. Šv. Jurgio parapijos salėje lietuvių jaunimo Naujų Metų sutikimas. Pradžia 7 val. vak.

1986 m.

• SAUSIO 19 D., sekmadienį, 4 val. popiet Angelės Karaliūtės fortepijono recitalis Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• VASARIO 9 D. Blynų balius. Rengia Pilėnų tuntas.

• KOVO 16 D. Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijos salėje.

• VASARIO 23 D. 12 val. Kredito kooperatyvo Taupa narių metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos kavinėje.

• KOVO 22 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos koncertas Dievo Motinos parapijoje.

• BALANDŽIO 12-13 D. Židinio parengimas.

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:		Skoliname:
Term. indėliai (\$3,000 +)	Metinis Prieaugis	asmeniniams reikalingam, automobilių pirkimui, namų pagerinimui, ir morgiėjams.
6 mėn.	8.14%	
12 mėn.	8.51%	
18 mėn.	9.04%	
30 mėn.	9.31%	
Spec. sąskaita	7.29%	Smulkesnės informacijos suteikiamos TAUPOS įstaigoje.
Reg. taup. s-ta	6.1%	

PARDUODAME PINIGINES PERLAIDAS (MONEY ORDERS) PRIIMAME MOKESCIUS UZ ELEKTROS, SILDYMO, TELEFONO IR VANDENS SĄSKAITAS.

SKOLINAME NAMŲ PAGERINIMUI IR NAMŲ PIRKIMUI (MORTGICIAMS).

TAUPOS DARBO VALANDOS

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS
10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.

adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).

VISOS SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS SU
NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

DIRVA

© DIRVA ATEINANČIA SAVAITĖ, DEL KALEDŲ SVENČIŲ IR N. METŲ, NEISEIS. SEKANTIS NUMERIS ISEIS SAUSIO 2 D.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTON PRANEŠIMAS

Lietuvos atstovas, dr. Stasys A. Bačkis, š. m. bir-

Naujoji JAV LB krašto valdyba. Sėdi iš kairės: J. Urbonas, I. Bublienė, pirm. A. Gečys, D. Valentinaite, V. Volertas, L. Rugienienė. Stovi: Br. Juodelis, I. Budrys, dr. V. Stankus, A. Gureckas, dr. J. Račkauskas, kun. V. Dabušis, Br. Krokys, V. Bacevičiaus nuotr.

Mylimai Mamai

A. A.

ADELEI MOCKAPETRIENEI

mirus, jos dukteriai, mūsų mielai BIRUTEI JUODENIENEI ir šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Ohio Gydytojų Draugijos žmonos

A. A.

ADELEI MOCKAPETRIENEI

mirus, dukrai BIRUTEI ir dr. EDMUNDUI JUODENAMS šeimai ir visiems reikiame nuoširdžią užuojautą.

Vincas Juodvalkis Sr.
Stefa ir Vytautas Gedgaudai

Mylimai Mamytei mirus, mūsų Vyriausią Sesę

V. S. STEFĄ GEDGAUDIENĘ

nuoširdžiai užjaučiame.

LSS Vidurio rajono vadeivė
s. A. Izokaitienė,
Chicagos, Clevelando, Detroito
ir Omahos skautės ir vadovės.

LSS Vyriausiai Skautininkei

V. S. STEFAI GEDGAUDIENEI,

jos motinai Lietuvoje mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Hamiltono širvintos-Nemuno
Tuntas

želio 19 d. raštu Valstybės sekretoriui su apgailestavimu pranešė, kad Lietuvos Garbės Generalinė Konsulė, ponė J. Daužvardienė, dėl sveikatos pasitraukia iš pareigų ir prašė, kad Valstybės Departamentas pripažintų Lietuvos Garbės Generaliniu Konsulu poną Vaclovą Kleizą.

Valstybės Departamentas 1985 m. gruodžio 3 d. nota pranešė Lietuvos Pasiuntinybei, jog iš principo jis nieko prieš neturi, kad ir toliau Garbės Generalinis Konsulatas būtų Chicagoje. Ponas Vaclovas Kleiza yra pripažintas Lietuvos Garbės Generaliniu konsulu Chicagoje.

Departamentas nieko prieš neturi, kad Garbės Generalinis Konsulatas būtų šiuo adresu — 10000 S. Bell Avenue, Chicago, Ill. ir veiklą atitinkamai vietos nuostatams.

NAUJOJI VILTIS ATIDUOTA SPAUSDINTI

Naujosios vilties žurnalo 18-sis numeris, 208 psl. apimties, redaguotas Alekso Laikūno (red.), Broniaus Nemicko ir Mecio Valiukėno, šią savaitę išsiųstas Chicago, M. Morkūno spaustuven spausdinti. Tekstą rinko ir spaudai paruošė VILTIS, Cleveland, Ohio.

Numerį atspaudus, administracija tuojau pat išsiuntinėti ankstyvesnėms prenumeratoriams. Norintieji žurnalą naujai užsisakyti prašomi kreiptis į administratorių Bronių Kasakaitį, 7150 Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

• Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Chicagos skyrius ruošia kultūrinę popietę š. m. gruodžio 22 d., sekmadienį, 2:30 val. p. p. Lietuvių tautiniuose namuose.

Programoje — Irena Kriaučeliūnienė rodys skaidres ir papasakos įspūdžius

NEFAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

iš kelionės po Tolimuosius Rytus, o dr. Jonas Adomavičius kalbės apie pagyvenusiųjų širdies gaivinimą. Visi kviečiami atsilankyti.

• Naujų Metų sutikimas. ALT S-gos Chicagos skyriaus valdyba ruošia tradicinį Naujųjų Metų sutikimą Lietuvių namų salėje. Visi kviečiami.

A. A.

ELZEI JUODVALKIENEI

ok. Lietuvoje mirus, jos dukterį LSS Vyriausią Skautininkę STEFĄ GEDGAUDIENĘ su vyru VYTAUTU GEDGAUDU didžioje skausmo valandoje skautiškėmis širdimis giliai užjaučiame.

LSS
Ramiojo Vandenyno Rajono
Vadijos Nariai
Skautininkų Ramovė
Kun. Gražinos Būrelis ir
AS Sąjunga

A. A.

ELZEI JUODVALKIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui VINCUI, dukrai STEFAI ir VYTAUTUI GEDGAUDAMS, vaikams ir visiems artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą.

Ramūnas ir Irena Bužėnai
Bronius ir Agnė Dūdos
Jonas ir Julia Petroniai
Aloyzas Pečiulis

A. A.

ELZEI JUODVALKIENEI

ok. Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame jos vyrą VINČĄ JUODVALKĮ Sr., dukterį STEFĄ ir VYTAUTĄ GEDGAUDUS, sūnų VINČĄ Jr. su šeima ir kitus artimuosius.

Pranas ir Ona
Dovydaičiai